Sâde yalçın

KARİKATÜR SERGİSİNDEN NOTLAR

Mıstık

SEMİH BALCIOĞLU

Adamı mı arıyorsun? Bugün Holton'da akşam çayını içmeye gitti!

Karikatür sergisi açıldı

(Başlarafı 1 inci sahifede)

Altan hiç gözükmemiş... Cafer Zorlu «Benim yüzümden sendika para kazanacak, bana da bir şey vermiyecek!» diye sergiyi şereflendirmemiş... (Albümün fiatı beş lira. Ama bu parayı kim alacak ki?)

Bilirsiniz bizim üç sakallı karikatürcümüz vardır: Ali Ulvi Bedri, Yalçın Çetin, Yalçın yurt dışında şimdi, Almanya'ya gitti. Bedri askerde, herhalde sakalı gitmiştir. Kala kala bir Ali Ulvi kalıyor sakallı.

Üç saat sonra sergiden çıkarken gerçekten bunalmıştım, başım ağrıyordu. Havasızlık, sigara dumanı, gürültü, kalabalık... Amagüzel bir baş ağrısıydı bu.. Çocuklardan, erlerden, beyefendilere kadar herkesin koştuğu bir sergi.. Hattâ çocuk arabasıyla bir hanım bile gezdi sergiyi.

Yolda, karikatür sergisine olan bu ilgi vardı kafamda. Somut, canlı bir biçimde gördüm bu ilgiyi... Ulus olarak mizaha düşkünlüğümüzü, yatkınlığımızı göstériyor bu.

Haaa... Neclâ Tümay'a Belediye galerisi için müracaat edip etmediğini sorduğum zaman, 1961 yılında 1963 yılı için gün aldığını, gelecek yıllarda kendileri olmasa bile, yeni yönetim kurulunun 63 yılı için bir galerisi olduğunu söyledi. Unutmamalı, 1962 de 1964 yılı, 1963 yılında 1965 yılı bu yıllar için yeni yönetim kurulları mutlaka gün almalı....

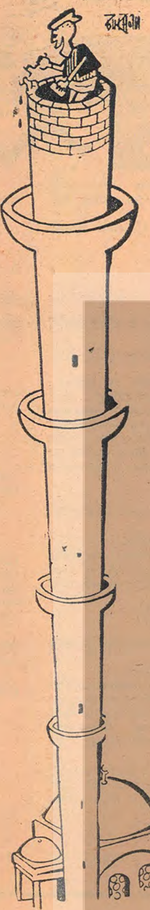

BİZDE FEZA ÇALIŞMALARI

TİYATRO

Yaz gelince

YAZ geliyor diye, İstanbul tiyatrolarının çoğu, özel tiyatrolar, Anadoluya turneye çıkıyorlar. Şimdiden hazırlıklar tamamlandı.

Yazın, bütün Anadolu, İstanbula akın eder de koca turistik şehirde gidecek tiyatro bulamaz.

Belediyenin bir açıkhava tiyatrosu vardır. Yıllar önce, burası açılırken artık İstanbulda yaz aylarında da temsiller verilecek diye sevinmiştik.. Birkaç Yunan tragedyası da verildi, ama, Yunan temsil heyetleri tarafından. Bunun dışında, Açıkhava Tiyatrosu Udilerin, Kemanilerin, bayan solaların jübileleri için, sünnet düğünleri için kiralanan bir yer oldu.

Şehir Tiyatroları ise Gülhane Parkında haftada bir, iki temsil vermek denemelerinde bulunuyordu, çoğun bunu başarıyordu da. Ama, seyircilerin, artistler gelmedi diye bilettelerinin geri verildiği de oluyordu.

Şimdi haber alıyoruz ki, Şehir Tiyatrosu yazın temsiller vermek niyetindedir: Oynanacak eserlerin Hamlet, Macbeth ve Necati Cumalının Reşat Nurinin Çalıkuşu'ndan alıp yaptığı piyes olduğu söyleniyor.

Nerede oynanacak bunlar?

Rumelihisarında, geçen yıl Hamlet'in oynanıp fiyasko verdiği kale içinde.

Peki, Açıkhava Tiyatrosu?

Orası henüz boştur. Belki Devlet Tiyatrosu gelir «Hamlet»i oynar diyorlar

YİNE Mİ ONLAR?

Tek parti döneminde çok celâlli bir Ankara valisinin bir muhabire söylediği şu sözler çok meshur:

«Komünistlik mi yapmak istiyorlar... İcabediyorsa onu da biz yaparız!»

Dünkü gazetelerde, kurulacağı bildirilen Çalışanlar Partisinin genel başkan adayları arasında Suat Hayri Ürgüplü'nün de adı geçiyordu. Anlaşılan yine onlar, yine onlar... Şimdi de sosyalizmi yapacaklar.

— İstanbul'a bir Fransız yıldızı geldi — BASINIMIZIN GÖZÜ

Derdini Anlat

İzmitten Bay Muhittin Bakan yazıyor:

«Kelle resimlerini yazılarının üstüne koyan fıkracıları yerişinizi doğruladım. Ama, yazıların üstüne konulan başlıkları niçin istiyorsunuz? Bir okur olarak fıkraların başlıklarını görmek istemiyorum. Siz neden fıkralarınızın üstüne «Az gittik uz gittik» kelimesini koyuyorsunuz?»

Gelelim ikinci konuya. «Türk mizahı sınırları dışında» diye kendi övgünüzü yapmanız doğru mudur?

Hasan Tunca'yı neden dâva ettiniz? Size hakaret eden çok gazeteciler oldu, dâva açmıyordunuz; değiştiniz mi noksa?»

MARKOPAŞA — Biz fıkraların üstüne yazarların kelle resimlerinin konulmasını istemedik. Siz de başlıkları istemiyorsunuz. Sizden sonra birisi de «Gönülde var iken muhabbet, imzaya ne hacet» diye, imzaları gereksiz bulur. Daha sonra birisi de çıkar, yazı da gereksiz, der. E buna, Hoca'nın fıkrasındaki gibi «istiskal» denir. Hani Bektaşi'ye,

— Allah ne yerdedir, ne göktedir, ne sağdadır, ne soldadır, ne şuradadır, ne buradadır... diye anlatıyorlarmış da Bektaşi,

— Ne eveleyip geveliyorsun, yok desene şuna! demiş.

Kellelerini istemiyoruz, başlıklarını istemiyoruz. «Fıkra istemiyoruz desek ya şuna, ne eveleyip geveliyoruz...»

Bize kalırsa, fıkralara başlık, öteki yazılardan ayırt etmek için gereklidir. Fıkra başlığı, bir çeşit yazı etiketidir.

İkinci sorunuza gelince... Üniversitede bir hoca durmadan kendini övermiş. Arkadaşları,

— Ayıptır yahu, demişler, kendi kendini övme!

— Ya kim övsün?

— Bırak da başkaları övsün.. Profesör,

— Yahu, demiş, elin oğlu akrabam mı ki, beni ne diye övsün...

Belki biz de biraz böyle yapıyoruz. Ama ereğimiz duyurmadır. Biz yazmasak bunları nereden duyacaksınız? Başkaları akrabamız değil ki yazsınlar... Bizim basında tekkeler, tarikatlar vardır. Bir tarikattan olanlar birbirlerini tutar, desteklerler. Tâ eskiden beri bu böyledir. Biz hiçbir tarikattan, klikten değiliz. Onun için de, hapsedildiğimizin, mahkemeye verildiğimizin dışında, başka gazetelerde, dergilerde pek adımız sanımız geçmez. Başka bir yazarın kitapları bu kadar çok yabancı dile çevrilseydi, basında kıyametler kopardı. Ne diyelim, öksüz oğlan göbeğini kendi kesermiş. Bunları Zübük'te de ilân etmesek nerden duyacaktınız? Kaldı ki, biz Türk mizahının sınır dışına çıkışını ilân ediyoruz. Başka bir mizahçının kitabı yabancı dile çevrilse, sevinerek onu da ilân ederiz. Nitekim Turhan Selçuk için böyle yaptık. Size bir şey daha söyliyelim: İtalyadaki uluslararası mizah yarışmasını birtakım gazete ve dergiler şöyle verdiler; büyük puntolarla:

«Turhan Selçuk ikincilik kazandı» Altında da küçük puntolarla:

«Aziz Nesin de iki birincilik aldı».

Bu dergi ve gazeteler duruyor. Yine de kendimizi övüyoruz, derseniz, bunu kitaplarımızın reklâmı sayıp bizi mâzur görmenizi rica ederiz. Evet, yine de güzel değil...

Üçüncü sorunuza gelince... Hasan Tunca adını, ilk sizden duyuyoruz. Demek mahkemeye verilen yazının sorumlusu bu gazetecidir. Yirmi yıllık yazarlık hayatımızda hiç kimseyi dâva etmedik, ama bizi çok dâva ettiler.

Birtakım gazete ve dergiler durmadan bize iftira ve hakaret ediyorlar. Bunlar, karşılarında zorla bir düşman yaratmazlarsa varlıklarının gerekçesi kalmaz: onun için bize saldırıyorlar.

Bu gazetelerden biri de İtalyadaki jüri üyelerinin hepsinin adlarını bir bir sıralayarak, bunların komünist olduklarını, onun için bize Altın Palmiye kazandırdıklarını yazdılar. Oysa bu jüri üyelerinin hepsi de üstelik antikomünisttir, kendilerini ne tanır, ne bilirim, yalnız imzalarını biliyorum.

Artık yirmi yıllık bu iftira kampanyası dursun diye, adını söylediğiniz kişiyi değil, o gazeteyi mahkemeye verdim. Yirmi yıldır, kendilerini dâva etmeyişimdeki inceliği bir türlü anlıyamıyorlar. Yazıyla cevap ver, diyeceksiniz. Bir kere cevap verdik, hemen dâva açtılar. Aff çıkmasa belki de mahkûm olacaktık. Peki, lûtfen siz söyleyin, ne yapmalıyız?

Derdimizi deperştirdiğiniz, biraz daha anlatalım. Oturduğumuz evin kirasını veremediğimizden ey sahibi haklı olarak icraya verdi, tahliye kararı aldı. Biz; polislerin, icra memurlarının kapı dışarı edecekleri gün «Düşünen Adam» adlı dergide «Han sahibi bir sosyalist» başlıklı üç sütun dolusu bir yazıda bizim han satın aldığımız, ayrıca da satın aldığımız hanın eski sahibine hanı boş teslimi için 15 bin lira verdiğimiz yazılmış, yazının sonunda da «bu değirmenin suyu nerden geliyor?» diye sorulmuştu. Yalanın bu kadarı akıl durdurur. Bu, ayıptan da öte bir şey. Dava açmadık, güldük geçtik...

En sert, en kıyasıya tartışmaları anlıyoruz, ama yalan, iftira ne oluyor? Beş buçuk yıl hapis yatmış bir yazar olarak, hiçbir gazetecinin beş buçuk dakika sorguya çekilmesini bile istemeyiz.

Bu Hasan Tunca, her kim ise, yanlışlık yaptığını açıklarsa hemen dâvamızdan vazgeçmeğe hazırız. Biz, yazılarımızda yanlışlık yapınca, okurlarımızdan çok özür dilemişizdir; bunun da bir yiğitliği yok mudur?

Başlıca yazarı:
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ:
MERAL NESİN
Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL
Telefon: 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ
16 NİSAN 1962
Yıl: 1, Sayı: 11
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi istenıyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLÂN: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.
50 KURUŞ

SAÇKIRAN
Aziz Nesin'in romanı
Bu kitap bir mizah şaheseridir.
Fiatı: 5 lira
Ödemeli gönderilir.

Zübüüüük

Zübük

Yardım gelecek yardım denizi yara yara Aklımız var istemez aç keseyi ver para!

İstediğiniz para olsun diyen kıymetli misafirimiz plânımızı çok beğendi ve «Aferin, parlak kâğıda hem de çini mürekkebiyle çizmişsiniz» dedi. Cevap olaraktan biz de ona dedik ki: «Û-üüfff, bu bişiy mi, biz de daha ne plânlar var. Aldın mı cevabını» dedik. Nasıl iyi demiş miyiz? Sonra o da bize, «Hiç ummazdım, askolsun valla» dedi.

Sonra biz de ona, efendime söyliyim «Senk yu sör» dedik, daha sonra o da bize «gud bay, baybaaay!..» dedi, biz ona diyecektik ki, ama biz demeden çekti gitti.

Siyasî muhabirimiz, uçaktan iner inmez kıymetli misafirimizle konuşmağa muvaffak olmuş ve bütün gazeteleri atlatarak kıymetli misafirimizden beyanat almıştır. Kıymetli misafirimizle muhabirimiz arasında geçen konuşmayı aynen veriyoruz.

«Plân hakkında ne diyorsunuz?»

«Hangi plân?»

«Hürriyet meydanının plânı değil tabii, beş yıllık plân.»

«Çok iyi. Yalnız bunu beş yıllık yapmamalı. Çünkü başka milletler de beşer yıllık plânlar yapmışlardır. En iyisi üç buçuk yıllık plân yapmalı ki orijinal olsun.»

«Yardım yapılacak mı?»

«Bilmiyorum.»

«Ne düşünüyorsunuz?»

«Hiiiç... Karım aklıma geldi de birden...»

«Hayır, yardım hakkında ne düşünüyorsunuz?»

«Birşey söyliyemem.»

«Neden? Söyleseniz n'olur sanki...»

«Yetkim yok!»

«Yâni yardım yapılsa iyi olmaz mı, ne dersiniz?»

«Yardım iyidir, ama bu hususta bilgim yok...»

«Siz şahsen ne fikirdesiniz?»

«Bu meyzula ilgim yok!»

«Para verecek misiniz?»

«Kim?»

«Siz!»

«Kime?»

«Bize?»

«Ne parası yahu?»

«Dolar tabii.»

«Ben doları nerden bulayım?»

«Yâni vermiyecek misiniz?»

«Ne parası istiyorsun be! Ben size ne diye para verecekmişim?»

«Amerika bize ş'apmıyacak mı?»

«Ben ne bileyim?»

«Ay, siz Amerikalı şey değil misiniz?»

«Git işine yahu, sabahtan beri türkçe konuşuyoruz ya...»

«Tuuu... Sahi, ben sizi başkası zannettim.»

Not: Muhabirimizin, kıymetli misafirimiz sanarak yanlışlıkla bir hacı adayı ile konuşmuş olduğu sonradan öğrenilmiştir.

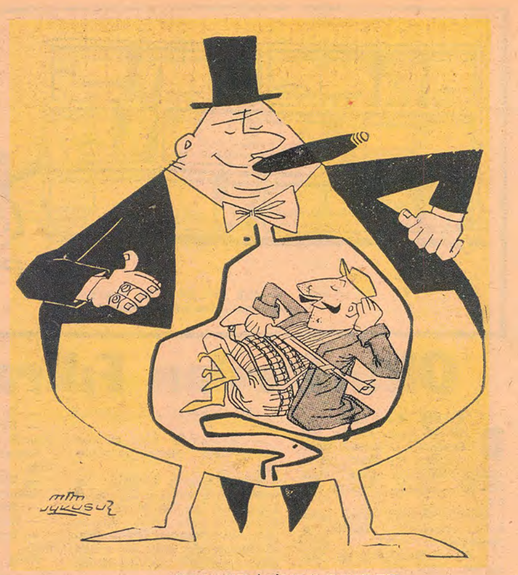

DEVLET İÇİNDE DEVLET

Hızlı kalkınmanın esasları belli oldu

Ankara (Özel, oh çok güzel) Mmeleketimizi ziyaret eden Amerikan Dış Yardım Teşkilâtı Komisyonu Sekreter Yardımcısı muavininin ikinci katibinin özel kalem müdürlüğünün muhasebe servisinde çalışan stajiyer memurlarından biri Ankaraya gelmiş ve ilgililerle çok mühim mevzularda görüşmüştür.

Bir ilgilimiz bu görüşme hakkında gazetemize şunları söylemiştir:

«Memlektimiz hakkında kendisinden bilgi aldık ve pek çok şey öğrendik. Bu arada, mesela, kaç ton buğday ihtiyacımız olduğunu, yılda kaç baş sığır yetiştirdiğimizi, geçen ay memleketimizin muhtelif yerlerinde havaların nasıl gittiğini ve yine memleketimizde Mart ayının kaç gün çektiğini ve Salıdan sonra hangi günün geldiğini sorup öğrendik ki, bu malûmat bizim için ve bilhassa hızlı kalkınmamız için çok faydalı olacaktır.»

Haftanın siyasi manzarası

Bu haftanın siyasi manzarası, Yeni İstanbul gazetesinin birinci sayfasındaki şu satırlarda görülüyor:

«A.P.'li Sabri Erdem, Şinasi Osma'nın, «S...ın buradan.» diye bağırması üzerine, «Sen S...tir» diye mukabele etmiş ve «Burası senin ve arkadaşlarının malı değil, bunu hâlâ anlıyamadınsa, ben sana anlatırım...» mukabelesinde bulunmuştur.»

Nasıl? İç açıcı manzara değil mi?

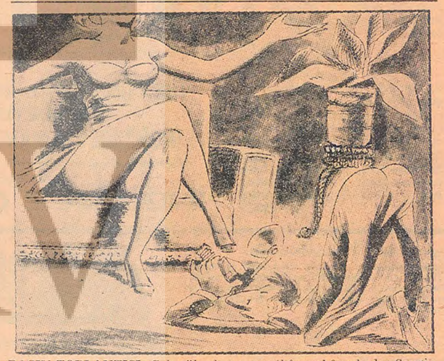

BASIN TOPLANTISI: Çok yüksek ses sanatkârı şahâne kadın Sevgi Neyaygara, kendisine şarkı söyletmedikleri için dün bir basın toplantısı yaparak içini dökmüş ve reklâmını yapmıştır. Müsait yerimiz olmadığından gazetemize Karikatür Sergisinden resim ve haber koyamadık, onun yerine basın toplantısında şarkıcının resmini koyduk; nasıl iyi yapmış miyiz, beğendiniz dii mi?

Foto ZÜBÜK

Karikatür sergisi açıldı

Büyük bir kalabalık ve dumandı ilk gördüğümüz... Karikatürler, camekânların arkasına gömmüş, herkes birbirinin üstünden birşeyler görmeğe çalışıyordu. Gerçekten şimdiye kadar hiç bir sergide böylesine kalabalık görmedim.

Bir ara kulağıma,

— Sıkışın... Lütfen daha sıkışın... Yok olmuyor, arkadakiler görünmüyor.. diye sesler geldi. Meğer karikatürcülerin toplu halde resimleri çekiliyormuş. Herkes sergiyi bırakmış onlara bakıyor. Sergiye katılan yirmi karikatürcü olduğu halde resim çektiren kırk kişi kadar vardı. Dışardan sesler gelmeye başladı.

— Yahu, sen ne zaman karikatürcü oldun? Ne işin var orda?..

Kimse yerinden kıpırdamıyor.

Herkesin elinde Federasyon'un çıkardığı «Türk Karikatüristleri 1962» albümü... İmzalatmak için o karikatürcüden o karikatürcüye koşup duruyor. Burhan olduk ça heyecanlıydı. Tonguç biraz geç geldi ama, büyük bir ciddiyetle okurlarının imza isteklerini yerine getirdi. Sinan güler yüzlü, Ali Ulvi alışkın ve umursamaz, Nehar büyük bir nezaketle kendi sayfalarını imzalıyorlardı. Eflâtun Nuri en geç gelenler arasındaydı. Neden geç geldiğini sordum. «Söylemem, yazarsın sonra.» dedi. Bir ara söylemeğe karar verdi, sonra vaz geçti. Ben de üstelemedim. Nasıl olsa doğrusunu öğrenemiyecektik. Amaaa... Zübük gazetesine gelince doğrusunu öğrendim. Eflâtun'un hesabında bu yoktu tabii. Para almak için Zübük'e gelmiş ve beklemesi gerekmiş.. Yüz liradan başlamış, elliye inmiş, sonra on liraya fit olmuş, parayı cebine indirince soluğu sergide almış.

Uykusuz'un işi vardı, açılışa gelemedi. Zeki'yi hiç göremedik. Meğer, kendisine çağrı gönderilmediğini sanmış. Oysa Federasyonun çok sevdiği karikatürcü olan Zeki'ye çağrı yollanmış, ama eline geçmemiş. Zeki'nin de en belirli özelliklerinden biri çok alıngan olmasıdır... Çok kişi aradı Zeki'yi karikatürlerini imzalatma için... Ferruh hep uzaklarda, hemen hemen kapıya yakın yerlerde dolaştı, bu yüzden konuşamadık. Yurdagün'e hep yükleniyorlardı, şaşırmış bir hali vardı onun. Cici nişanlısının yanında iki yöne de çekilebilecek cevaplar veriyor, yazın evleneceğini üsteleyip duruyordu...

— Ben gazeteye angaje değilim, diyor, arkasından bir örnekle angaje olduğu ispatlanınca,

— Haklısın abi, bazan oluyor... diyordu.

Sergiye de siyasi karikatürlerin den hiç birini koymamıştı.

Sergiyi düzenliyenlerden Neclâ Tümay gülerin yorgunluğunu unutup oradan oraya koşuyor, Sade Yalçın kapıda satış yapıyordu. Mıstık'ın baldızları durmadan arkadaşlarını getiriyor, genç genç kızlar «Mıstık abi, Mıstık abi» diye albümü imzalatıyorlardı. Sonra Mıstık'ın eşi geldi, kocasını alıp gitti.

Sergiye önceden katılacaklarını söyleyip, 'a yüzden de albüme girip, sonradan vazgeçenler arasında Semih Balcıoğlu ile Oğuz Aral var. Balcıoğlu'nun son dakikalarda katılamıyacağını söylemesi, sergi düzenleyicilerini oldukça güç durumda bırakmış. Oğuz Aral bir pano hazırlıyormuş.. Bakalım ne zaman gelecek panosu...

Dünya çapındaki karikatürcümüz Turhan, ilk önce peki dediği halde, sonra kendisi bile cevap vermeyip, bir başkasını, sergiye katılamıyacağını söyletmiş. Bedri yetiştirememiş, askerdi de...,

(Devamı 8 inci sahifede)

Taşlama

Peşin

ESKİ C.H.P. İstanbul İl Başkanı, eski D.P. İstanbul valisi, eski D.P. büyükelçisi, yeni Y.T.P. Genel Yönetim Kurulu üyesi, F. K. Gökay, Meclisteki bir konuşmada sinirlenerek şöyle demiş:

«Biz buraya sadece elimizi kaldırıp maaş almağa gelmedik!»

Doğrudur Gökay'ın dediği. İşçi ve ücretli olmadıklarından maaşı peşin alırlar. Yâni, Gökay elini kaldırıp maaş almaz; eskiden beri önce peşin peşin maaşını alır, sonra elini kaldırır.

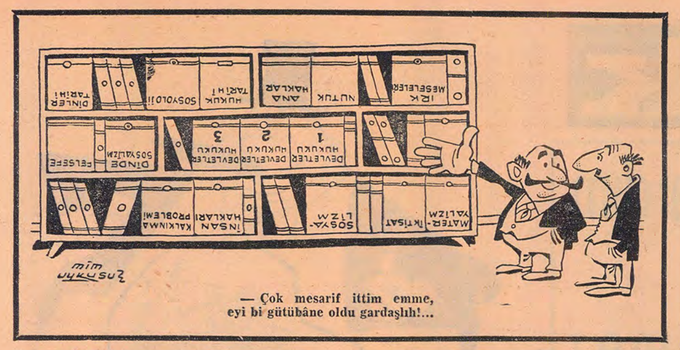

— Çok mesarif ittim emme, eyi bi gütübâne oldu gardaşlıh!...

Okurlardan Fıkralar

FARE YUVASI

BABASI hasta olduğu için Sabahattin erkenden tarlaya gider, bir dönüm kadar tarlayı sürdükten sonra, öküzleri salar, ağacın gölgesine uzanır.

Selâmi, gördüğü zaman Sabahattin uyuyormuş. Dürtüp uyandırmış:

Aman Sabahattin ne yaptın sen yahu!..

Sabahattin uyanmış:

— Beş dakika uyuduksa n'olmuş yâni!..

— Uyumana bir şey demedik arkadaş... Senin bir şeyden haberin yok, ağzından içeri fare kaçtı, duymadın mı...

Sabahattin,

— Neee?.. diye fırlamış.

Doğru eve koşmuş, anasına babasına söylemiş. Onlar da Selâmi'ye sormuşlar. Selâmi «Şaka yaptım» dedi ama, Salâhattine bunu kimse anlatamadı. «Karnım şişti, benim içimde fare var!» diye tutturdu.

Karabükten gelen ağabeyim, canlı bir fare tutup cebine koydu, Sabahattin'e:

— Kusarsan fare çıkar! dedi.

Bir saat kadar uğraştıktan sonra, Sabahattini önündeki leğene kusturdu ve cebinden bıraktığı fare kaçıverdi.

— İşte, işte, fare çıktı!.. diye onu inandırdılar.

Sabahattin de Selâmi'ye koştu:

— İçimden fareyi çıkarttım! dedi.

Selâmi bu sefer,

— İyi ama, dedi, fare bir hafta içinde kaldı, yuvalamış, yavrulamıştır.

Aylarca Sabahattin buna inandı. Bir gün yine onu kusturup, tuttuğumuz sekiz fareyi cebimizden salıverip «İşte karnından çıktı!» dedik de, içinde fare kalmadığına zorla inandırdık.

Erol Üngören
KARABÜK

TEVEMİDUR GİLMİDUR?..

RAHMETLİ Hasan Saka Başbakanlığı zamanında Malatyaya gelir, birçok resmi müesseseleri ziyaretten sonra kendisine tahsis edilen Halkevindeki odasına istirahate çekilir. Bir hayli istirahatten sonra kendisine ziyaret maksadı ile hemşehrilerinin geldikleri haber verilir. Başbakanın emri ile içeriye alınan ziyaretçiler teker, teker el öpüp «Hoş celmuşsunuz» diye kendilerini takdim ederler. Haylice hoşbeşten sonra Başbakan sorar:

— Benden isteğiniz yokmıdur?

— Sağolun efendum, sağlığınızı isteruz.

— Hadi, hadi canım sıkılmayın, biz hemşeriyiz.

— .....

— Birşey söylemiyecek misiniz?...

— .....

Başbakan onlardan cevap almak için susar, onlar da susarlar.

Sükûnu bozan yine Başbakan olur.

— Muhakkak bir arzunuz vardır elbet, sıkılmayın söyleyin.

Bunun üzerine, heyetin konuşmak için tesbit ettiği şahıs konuşmak için bir hareket yapar, fakat daha evvel içlerinden, biraz manyak Hilim efendi isminde biri atılır. «O sırada imar dolayısıyla görülen ekskavetörleri» kasten.

— Gasen efendu ha bu yolda çalişan içi tane maçine vardur. Bunlar yerden toprağı alayı kamyonlara toldurayı. Ha punların önüne geçup paktim deveye benzettum, arkasina geçup paktim file benzettum. Ha punları deveyemi bakip yaptinuz, file mi bakip yaptinuz: buni anlatmanizi isteruz.

Başbakan bıyık altından gülerek,

— Ha..... Hemşerilerum bunun cevabi basit ise de, şimdilik veremiyecuğum özür dilerim, çünki boyle bir sual karşisinde kalacağimi, bilemediğumdan hazirlikli celmedum. Mamafi Ankaraya cittiğümda, ilk fırsatta bunu bayındırlık bakanlığından öğrenup, sizleri tenvir edici mahiyette mektup göndereceğumu vadederim.

Der ve hiçbirine başka birşey söyleme fırsatı vermeden ziyaretçilere yol verir.

Hüseyin Kapıkıran
MALATYA

•

YETER BE!

Eee, kırk senedir bekârım, yâni kırk yaşındayım. Yatağım kırk senelik hayatımın hâtıra defteri, yarım elmalar, sigara külleri ve en zengin gazete koleksiyonu... Ben böyle yaşarken arkadaşlar bana bir eş bulmuşlar. Hayır, desem evde kalacağım, peki dedim. Hanım bir girişti eve, tertemiz etti, yemekler lezzetli, ev temiz, yatak temiz... Karımı sevindirmek için neler yapıyorum, lâkin ne olduysa ayın on üçünde oldu. Karıcığım sevinsin diye tavşan aldım. İçeri adımımı atım, bir ses:

— Hiiiiii

— Ne var, diye sıçradım.

— Tavşan, dedi.

— Ne olmuş? dedim.

— Uğursuz, dedi, aileme dağılacak...

Komşunun kedisi geçti o sırada.

— Hiiiii, kara kedi uğursuz... Adımımı attım,

— Ahhh! dedi.

— Gene ne var? diye sordum.

— İçeri sol adımınla girdin! dedi.

Artık adım atmaya korkuyorum, ağzımı açsam bağıracak Oturdum, elime makas aldım.

— Sakın, dedi, makası çırpma kavga olur.

— Sanki olmuyor da... dedim. Tırnaklarımı kesiyorum.

— Hiiii, diye haykırdı, gece tırnak kesilmez.

— Karıcığım sana ne oldu? dedim.

— Bu günayın 13 ü, dedi.

Havayı dağıtmak için ıslık çalıyorum.

— Aman, gece ıslık çalınmaz!

— Terliğim ters dönüyor. (Hiiii). Bıçağı elime alıyorum (Ahhhh). Tuzluk deviriyorum. (Vaaaay). Çikletimi çiğniyorum (Amaaaan).

Ulan yeter be, yeter artık dedim.

Yattık sabahleyin kalktım, bir mektup:

«Ben annemin yanına gidiyorum, bu sabah da yatağın solundan kalkacağına eminim. Elvedâ!..

Seni seven karın
Leylâ»

İşte böyle bir kız bulunca siz de deneyin, tuzluk devirin, bıçağı elden ele verin, bir kibritle cıgara yakın, merdiven altından geçin, gece çiklet çiğneyin, kara kedi sevin, soldan kalkın, terliğinizi ters çevirin, birşey demezse bana getirin. Ben bulamadım, belki siz bulursunuz; ben yine bekârım.

Osman Aytaç
KADIKÖY

Altın Hoca yarışması

Zübük Gazetesi Mizah Hikâyesi yarışması açmıştır. Herkes bu yarışmaya katılabilir.

ALTIN HOCA yarışması her yıl tekrarlanacaktır. Birinciliği kazanan yazara armağan olarak Nasrettin Hoca'nın altından yapılmış çok değerli bir plâkasıyla 500 lira ödül verilecektir. İkinciye yine Nasrettin Hoca'nın gümüşten plâkası ile 300 lira, üçüncülüğü kazanana da 200 lira ödül verilecektir. Ayrıca yirminciye kadar derece alanlara da birer diploma verilecektir.

YARIŞMAYA KATILMANIN KOŞULLARI:

1 — Yarışma yazıları en son 20 Ağustos 1962 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır. Yarışma sonucu 1962 Kasım ayında çıkacak ilk Zübük gazetesinde ilân edilecektir.

2— Yarışmaya gönderilen bütün yazılar incelenir, yayınlanmağa değerli görülenler Zübük'te çıkar ve her çıkan yazının sahibine 50 lira telif hakkı hemen ödenir. İlk elemeden geçip yayınlanmak için sıra bekleyen yazılardan bir kısmının yayınlanmasına zaman kalmazsa, bunlar Zübük'de ilân edilir ve yarışmaya katılır.

3 — Birden çok yazıyla yarışmaya katılabilirsiniz.

4 — İlk elemede seçilen yazıları yargıçlar kurulu «jüri» derecelendirecektir. Ayrıca birinci seçilecek yazıya oy vermiş olan her okura 6 lira tutarında değerli kitap armağan edilecektir.

5 — Yarışma yazıları başka dilden çeviri olmayacak ve daha önce yayınlanmış olmayacak.

7— Her hikâye 1000 kelimeyi aşmıyacak ve daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılacak. (Çok okunaklı el yazısı da olabilir.)

8 — Hikâyelerin altında açık ad ve adres yazılı olacak.

Bekliyoruz, yazılarınızı gönderiniz. İlk elemeden geçen hikâyeler Zübük'de yayınlanmakta ve yazarlarına ellişer lira gönderilmektedir.

BUNDAN 35-40 sene evvel polis mesleğine yeni intisap ederek Büyükada merkezine stajiyer olarak verilen arkadaşım polis memuru rahmetli Şakir Çetin, başından geçen bir hâdiseyi anlatmıştı.

Şakir stajiyer olarak Büyükada merkezine verildikten bir, iki gün sonra Emniyet Birinci Şube Müdürlüğünün bir yazısı üzerine yakalanan Andriya adında bir papazı Müdüriyete teslim etmek üzere Şakirin refakatinde gönderiyorlar. Vapur Köprüye geliyor ve bunlar vapurdan çıkarak Köprünün üzerinde giderlerken o sırada Kadıköyden ve Boğazdan gelen vapurlardan çıkan halkın arasına papaz Andriya karışarak gözden kayboluyor.

Şakir oraya koşarak Andriya'yı arıyorsa da bulamıyor. Bir de bakıyor, halkın arasında bir papaz gidiyor (o zaman papazlar uzun bir şapka giyerlerdi) hemen papazın yanına koşarak (Seni Müdüriyetten istiyorlar) demesi üzerine, papaz şaşırıyor. (Benim ne kabahatim var?) diye itiraz etmişse de Müdüriyete getirip nezarete koyuyor ve evrakını teslim ediyor.

Bu papaz bir-iki saat kadar nezarette kalıp bağırıp çağırması üzerine bunu Şube Müdürüne çıkarıyorlar ve kimliği soruldukta, bunun aranan papaz olmayıp Niko isminde başka bir papaz olduğu anlaşılarak serbest bırakılıyor.

Birinci Şube Müdürü telefonla Şakiri çağırtıp vaziyeti soruyor, Şakir olduğu gibi anlatıyor ve «Siz bir papaz istemediniz mi, ben de bunu alıp getirdim!» diyor.

Şakirin bir-iki günlük polis stajiyeri olduğu anlaşılıp affediliyor ve o zaman karakollara bir genelge yazılarak stajiyer memurlarla mevcuttu gönderilmemesi emri veriliyor.

Sinan Ertencen
ADANA

Her öğrencimize bedava büyük lüğat
Sizde MEKTUPLA
İNGİLİZCE - ALMANCA - FRANSIZCA
öğrenmek için ücretsiz broşür isteyiniz - adres
LİMASOLLU NACİ
İNGİLİZCE OKULU Sirkecivilar Caddesi No. 50 Taksim.

Türk Mizahı sınırlar dışında: Yunanistanda

Komşumuz Yunanistan'da pek çok dergilerde Aziz Nesin'in hikâyeleri yayınlanmaktadır. Yunanlı yazar Hermolaos Andreadis ve İst. Mayoğlu, Aziz Nesin'in seçilmiş hikâyelerinden yunanca bir cilt hazırlamaktadırlar. Ayrıca Aziz Nesin'in piyeseri de yunancaya çevrilmiştir. Yandaki resimlerde, Aziz Nesin'in yunanca dergilerde yayınlanmış hikâyelerinden birkaçı görülmektedir.

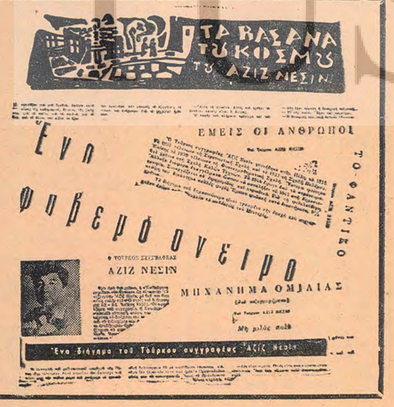

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 10 —

— Oğlum, sana ne? Bunda kimsenin zarar ettiği yok ki... 24 metreküp girmiş, 24 metreküp çıkmış. Bunun zarar neresinde?

Herhalde bunlar elbirliğiyle, beni işe alan inşaat müteahhidine kazık atacaklardı.

— Yapamam... dedim.

— Seni burdan kovarım ulan...

— Ben de beyefendiye söylerim...

İnşaat müteahhidine burda herkes «Beyefendi» diyordu.

— Asıl ben seni beyefendiye söyler, burdan dehletirim...

Kereste yi getiren müteahhitle kalfa yanyana gittiler. Anbarcı:

— Hiç iyi yapmadın, dedi, senin için iyi olmaz... Yirmi kâğıdı kaçırdığın gibi burdan koğulacaksın... Baştan iyi yaptın, aferin, akıllı oğlanmış, dedim. Ama sen yirmi liraya kanaat etmedin. Az tamah çok ziyan getirir demişler. Herif daha ne versin, yirmi kâğıt verdi... Adam akşama kadar kaç kişiye para dağıtıyor. Bana versin, sana versin, kalfaya versin... Eee, alt tarafı 6 metreküp bir fark... Gene iyi adamdır, eli açıktır...

Hiç sesimi çıkarmadım. Anbarcı:

— Senin bunda bir zararın yok ki... dedi, 24 alıyorsun, 24 veriyorsun...

— Ama beyefendi zarar ediyor, dedim.

— Beyefendi neye zarar etsin kardeşim, ne kadar giriyorsa o kadar da çıkıyor. Arada fark yok ki... 24 metreküp girip 18 metreküp çıksa, o zaman beyefendi zarar eder.

— Peki, bundan kim zarar ediyor?

— Hiç kimse...

— Allah Allah... Yahu, arada 6 metreküp kereste yok da, kimse zarar etmiyor mu?

— Sen söyle bakalım, kim zarar ediyor?

Birisi zarar ediyor ama, kimin zarar ettiğini bir türlü çıkaramadım. Aklım büsbütün karıştı. Anbarcı:

— Bu işte zarar eden birisi var, o da sensin, dedi, yirmi papeli kaçırdın. Bize göre hava hoş... Nasıl olsa, sen teslim almasan da, birisi bunları teslim alacak... Bizim işimiz bozulmaz...

Gidip her şeyi beyefendiye anlatmak vardı ama, bana bu, ispiyonluk gibi geliyordu. Mektepte şikâyet edenlere biz iyi gözle bakmazdık. Nasıl olsa işin doğrusunun meydana çıkacağına inanıyordum.

Bir işçi geldi:

— Seni beyefendi istiyor... dedi.

Hah, tamam, şimdi mesele anlaşılır. Olduğu gibi her şeyi beyefendiye anlatacaktım.

Şantiyedeki oda kapısını vurup Beyfendi'nin yanına girdim. Müteahhitle kalfa da oradaydı.

Beyfendi,

— Sen misin O? dedi.

Ne cevap vereceğimi bilemedim. Bu sefer,

— Neye teslim makbuzu vermiyorsun? diye sordu.

Hah, işte anlatmanın tam sırası; üstelik müteahhitle kalfanın da yüzlerine karşı.

— Efendim, diye başladım, bana 18 metreküp işlenmiş kereste veriyorlar, benden 20 metreküp teslim aldığıma dair makbuz istiyorlar...

— Eee... n'olmuş yani?.. Sen de var makbuzu!.. Her halde anlatamamıştım.

— Efendim anlatamadım; 18 metreküp kereste verip benden 6 metreküplük fazladan makbuz istiyorlar.

— Olsun, ne çıkar?

Allah Allah... Bir türlü anlatamıyordum.

— Arada altı metreküp açık var efendim.

— Ulan, hiç kereste gelmese de, senden yirmi değil, yüz metre küplük makbuz isteseler ne lâzım gelir?

Bu sefer onun dediklerini ben anlıyamamıştım.

— Ver makbuzu! diye bağırdı.

— Müsaade ederseniz izah edeyim... derken,

— Uzun ettin, ama, kes makbuzu çabuk! diye lâfımı ağzıma tıktı. O şaşkınlıkla az kalsın «Başüstüne efendim» diyecektim, bereket aklımı başıma çabuk toplayıp vaziyeti yeniden izah ettim. Patron canının sıkıntısından benim anlayışsızlığıma gülerek,

— Bre oğlum, dedi, sen yirmi metre küp aldım diye makbuz verince, nah bu kalfa da senden yirmi metre küp teslim aldım diye sana imza veriyor mu?

— Tamam.. Demek ki depoya girenle, depodan çıkan birbirine müsavi...

— Veriyor.

— Ama aradaki altı metreküp?

— Ulan, hangi altı metreküp savıklıyorsun?

— Zarar var efendim.

Patron kıpkırmızı olup,

— Ne zararı bee? diye bağırdı.

Ben yine,

— Tabii zarar var, dedim.

Herif hırsından patlıyacak. Sesini yumuşatarak,

— Pekiy söyle, dedi, kim zarar ediyor? Müteahhit mi?

— Hayır.

— Anbar mı?

— Hayır...

— Kalfa mı?

— Hayır...

— Sen mi?

— Hayır...

— Sen zarar etmiyorsun da ne karışıyorsun öyleyse... Sana giren çıkan var mı be?..

— Ama efendim, altı metreküp zarar...

— Ne zararı ulaaan!.. Delirtecek be.. Kim zarar ediyor?

— Her halde siz zarar ediyorsunuzdur.

Alayı alaylı güldü:

— Vaaay... demek ben zarar ediyorum ha? Ulan, beni korumak, benim zararımı düşünmek sana mı kaldı? Hem söyle bakayım, ben neden zarar ediyor muşum? Anbara ne kadar giriyorsa o kadar da sarfediliyor. Zarar neresinde bunun? Kim zarar ediyor?

— Bir zarar eden var ama, dedim, siz de olmadığınıza göre, kimin zarar ettiğini ben de anlıyamadım. Ama bir zarar eden var mutlaka...

Patron, müteahhide benim için,

— Amma katırmış be, dedi, böyle inatçı görmedim.

Kalfaya döndü:

— Nerden buldunuz bunu?

— Biz bulmadık, sız gönderdiniz..

— Ben mi? Ne zaman?

— Eski puvantör çok iyiydi, uysaldı.

Müteahhit,

— Şimdiye kadar, bu da hiç aksilik yapmamıştı, dedi, kumda, çimentoda, demirde hiç böyle yapmamıştı

O zaman, daha önce beni kazıklamış olduklarını anladım. Demek, kumun, çimentoyu, demiri teslim alırken ölçememişim.

Patron,

— Senin adın ne? dedi.

O kadar zaman çalıştığım halde daha adımı yeni öğrenecekti. Adımı söyledim.

— Mektebe gittin mi hiç?

— Evet, lise son sınıftan ayrıldım.

— Neee? diye bağırdı, liseden ha? Tevekkeli değil bu bilgiçliğin... Pekiy neye bitirmedin liseyi?

Ben oldum bittim hiç yalan söyliyemem; Askeri Liseden ihraç edildiğimi söyleyince, patron,

— Hımm!.. dedi, şimdi anlaşıldı. Kimbilir ne namussuzluk yaptın ki mektepten kovdular.

Kalfaya döndü: **(Devamı var)**

REFİK HALİD KARAY'la BİR KONUŞMA

(Baştarafı 5 inci sahifede)

dir... Ne kadar sürer bilmem...

Aydede bana o zaman bir gazeteden fazla kazandırıyordu. Ama bastonumu aldım Allahaısmarladık dedim. On parasız da kaldım, paralı olduğum da oldu. Hayatın tadını çıkaran epikürüyen bir adamım... Yemek, içki severim, hanım meclislerine bayılırım...

— Namık Kemal'in mizahını sever misiniz?

— Namık Kemal'in mizahı mı? Mizah mı yapmış o? İncelemedim, hiç durmadım üzerinde... Diyojen'i okudum. Ama artık o eskilere dayanamıyorum. Ali Bey'den başkasını beğenmem. Avrupai bir hava getirmiştir o.

Bize sigara ikram etti. Kendi sigaramızdan içiyorduk. İlk önce yabancı bir sigara sandım. Uzattı. NATO'ya girişimizin 10. yılı için çıkarılmış özel bir sigarayadı. Yine mizahçılığı tuttu Refik Halid Beyin...

— NATO'yu beğenmiyorum ama, sigarasını beğendim, dedi.

Yine dolaşıp duruyordu. Öyle bir havası vardı ki, versiz bir soru sorarsak cevap vermiyebilir, canı isteyince konuşur gibi geldi bana. Hepimiz birden susuyorduk. Bu biraz da benim acemi ropörtajcı olmamdan geliyordu belki de...

— Siyasî kanaatimi niye sormuyorsunuz, dedi. Yooo söylemem... (dolaştı biraz daha, sonra dayanamadı) Ben muhalifim evlâdım ...En iyi hükûmetten en kötü hükûmete kadar hepsine muhalifim Şimdi yapmıyorum. Ama yapanlar hoşuma gider...

En kuvvetli yazılarımı, memleket dışındayken yazdım. Buraya gelir elden ele gezerdi. Ama... Atatürk başka adamdı, kin gütmezdi... Bütün bunları unuttuktan başka, yüzelliliklere dahil olduğum halde 1936 yılında Konsolos Celâl Bey, Atatürk'ün beni Ankara'ya davet ettiğini söyledi. Ben gitmedim. Dedim ki: «Çok sevindim... Bende bir fobi oldu... Polis karakol fobisi... Kanuni bir af olursa, memnuniyetle gelirim.»

Atatürk'ün ölümünden üç ay önce çıktı kanun. 1938'de geldik.

Masanın üzerinde Atatürk'ün büstü vardı. Önüne gitti,

— Burada durur bu, dedi, dalkavukluktan değil, severim O'nu... Atatürkçüyüm ben.

Eşi arada yanımıza geliyor, sonra mutfağa gidiyordu. Kültürlü, anlayışlı, tatlı bir kadın.

«Bütün zevkimiz yemek yapmak» dedi. Yakınmasızdı sesi. «Yemekleri çok severiz de...»

Halep'te tanışmışlar, Refik Halid Beyin mizah yazmaması şartıyle evlenmiş.

— Çocukluğumdanberi çok çektim, dedi Refik Halid Beyin eşi, babam da sürgünlerde gezdi boyuna. Memleketime gelmek, aynı dili konuşan insanların arasında yaşamak istiyordum. Refik Halid o yazıları yazdıkça gelmemiz mümkün değildi...

Refik Halid Bey sevdiği üç kitabının adını söyledi:

«Bu bizim hayatımız.»

«Anahtar»

«Sürgün».

İnsana Vurulan Neşter

La Rochefoucanld'dan çeviren: Hasan Deniz

Bazı suçları var:
Parlaklığından ve ölçüleri aştığından
Suçsuzluk olur, şeref pâyesine ulaşırlar;
İşte beceriklilik denir bu yüzden
Milletleri yağma etmeye
Ve ülkelere hayâsızca sahip olmak
Adlandırılır «fetih» diye.

Yarışma YAZILARI

OSMAN

Hayatta birbiri arkasından inanılmaz tesadüfler üstüne gelir. Böyle bir girişten sonra, şimdi anlatacaklarıma belki de inanmıyacaksınız. Nasıl isterseniz, ister inanın, ister inanmayın, sizin bileceğiniz bir şey, benden anlatması..

Efendim, hısım akrabanın söylediğine göre ben Osmanlıların ilk padişahı I. Osman'ın tahttan inişinden altı yüz altı, Padişah Osman'ın öldürülüşünden üç yüz yirmi, Üçüncü Sultan Osman'ın taht'a çıkışından yük seksen sekiz yıl sonra, Osmaniye'de doğmuşum. Doğduğum zamanı hatırlıyamadığımdan bunların doğruluğunu kesinlikle söyliyemem. Ama koskoca adamların da durup dururken yalan söyliyeceklerini hiç sanmıyorum. Hele dedem Osman Ağa hiç yalan söylemezdi. Ona doğruculuk Osman dedesinden geçmiş. Neyse bunları geçelim.

Annemi doğurtan doktorun adı Osman Bey olduğundan benim adımı da ondan alıp Osman koymuşlar. Cocukluğum İstanbul'un Osmanbey semtinde geçti. Konuşunuz Osman beylerin torunu Osman'la, Osman Efendilerin bahçesinde Bakkal Osman'dan aldığımız topaç ve çenberi çe viridik. Şimdiye kadar hep mişmış diye anlatıyorum; bundan sonra olanları çok iyi hatırlamak tayım.

Osmanoğulları tarihçe pek meraklı olan babam Osmancık'a tayin olunuca, ben de Osman enıştemin veliliği ile Osmanbey'deki ilk okula gittim. En samimî okul arkadaşımı Bodul Osman'dı. Sıra arkadaşımla adaştık, onun adı da Osman'dı. Sınıfımızın öğrencileri Sert Osman, Osmanlı tarihini en iyi benim bildiğimi söylerdi. İlk okulu bitirince Gazi Osman Paşa ortaokuluna gittim. Babacan tarih hocamız Osman Bey, derste çok attığından ona palavracı Osman derdik.

Arkadaşlara uyup okuldan kaçmağa başladık. Okula gidiyoruz. diye, gider Hacıosman bayırında akşama kadar oynardık. Osman enıştem, bu tenbelliklе liseyi bitiremiyeceğimi anlayın, arkadaşı Osman Bey'in tavsiyesi üzerine beni babamın yanına gönderdi. Tirende giderken benim yaşlarımda birisiyle tanışıp arkadaş oldum.

— Adım Osman, senin adın ne? diye sordu.

— Benimki de Osman.. dedim.

— Soyadın ne?

— Karaosman... Senin ki?

— Topalosman..

Sesi güzeldi. Tirende «Genç Osman» türküsünü söyledi. «Kelle koltukta geliyor. Genç Osman!» derken, kompartımandakiler hep onu dinliyorlardı.

— Sen de bir şarkı söyle! diye tutturdular. O çirkin sesimle «Osman değil aslan» türküsünü söyledim.

O arkadaşla liseyi birlikte bitirdik. Ben yine İstanbul'a dönüp Osmanbey'de Osman Os adında birinin apartımanında bir kat kiraladım' Osmaniye'li bir tüccarın kızıyla evlendim.

Ben Beykoz takımını tutarım. Çocukluğumda Beykoz'lu bir Kel le Osman vardı, ne futbolcuydu...

Geçen gün evde gazete okuyordum, Sülün Osman'ın maceralarını okurken çok güldüm. O sırada radyodan spiker şöyle söylemekteydi:

— Şimdi de merhum bestekâr Osman Nihad'ın «Sabahlara Dayanamam Osman Ağam» adlı türküsünü, Bülbül Osman refakatinde Osman Tos'dan dinliyeceksiniz. Çalanlar: Osman Osmancık, Osman....

Radyonun düğmesini çevirdim, gazetede Osman Bölükbaşı'nın istifasını okuyunca çok canım sıkıldı. O sırada kapı çalındı. Postacı Osman Efendi mektup getirmiş. Mektup, lisedeki arkadaşım Osman'dan geliyordu. Osman evlenmiş, bir de çocuğu olmuş.

Çocuğun adını ne koymuşlar, biliyor musunuz: Ahmet...

Savaş BÜKE
BALIKESİR

Bu okurumuza yazı parası 50 lira 13 Nisan gün ve 16564 sayılı makbuzla gönderilmiştir.

● **ALTIN HOCA** yarışmasına hikâye gönderen okurlarımızdan birtakımı, yazılarının yarışmaya katılıp katılamıyacağını hemen öğrenmek istiyor ve bizden cevap bekliyorlar. O kadar çok yarışma yazısı gelmektedir ki, bunların hepsi için ayrı ayrı cevaplar vermemiz mümkün değildir. Ama bütün yazılar kesinlikle okunup incelenmektedir. İlk elemede seçilenler sırasıyla yayınlanmaktadır.

● **Pek gerekmeyince, bölge halkının ağız taklidiyle hikâye yazmamalarını** okurlarımıza sağlık veririz. Ağız taklidiyle yapılmış mizah yazılarının kazanma şansı azdır.

● **Kimi okurlarımızın mektupları, hikâyelerinden daha esprili olur.** Örneğin bir okurumuz, zarfın içine koyduğu sayfaları toplu iğneyle tutturmuş ve ayrıca iliştirdiği bir kâğıda şu notu yazmış: «Dikkat! Toplu iğne vardır, elinize batmasın! Teşekküre lüzum yok!»

Birtakım okurlarımız da, hikâyelerinin sonunda «Şu bizim elliliği tezelden gönder bakalım, malûm ya dar gelirliyiz,» ya da: «Üçlan elli papelii» diye espri yapıyorlar. Çaba gösterip, mektuplarında harcadıkları güzel esprileri hikâyelerinde yapabilirlerse, 50 lirayı alma şansları artar.

● «Başınızı derde soktum; elli lirayı alacağız diye her hafta elli kuruşu tosluyoruz» diye yazanlar da var. Sayın okurlarımıza şunu söyliyelim ki, bizi bu yarışmayı Zübük'ün satışını arttırmak için açmış değiliz. Yarışma olmasa da Zübük'ün yine bu kadar okunacağına inanıyoruz. Bu yarışmanın amacı, mizahçılık kabiliyeti olanları özendirip ortaya çıkarmak, onlara yazılarını yayınlama olanağını kazandırmak ve mizah sanatı canlılığı yaratmaktadır.

● **Her hafta gönderilen yüzlerce yazının içinden az da olsa çok güzel yazıların çıkması, seçmedeki yorgunluğumuza değmektedir. Bilinen hikâyeleri göndermeyiniz, diye ricamızı tekrarlıyacağız. «Tereciye tere satılmaz» diyeceğiz ama, geçen sayımızdaki hikâye de olduğu gibi, tereciye de tere satan tereciler çıkmaktadır. Bunlar kimbilir nerenin teresi?**

● **Altın Hoca plâkasının yapılması geciktiği için, bu sayımızda resmini koyamadık. Gelecek sayımızda ALTIN HOCA plâkasının fotoğrafını göreceksiniz. Yazılarınızı bekliyoruz.**

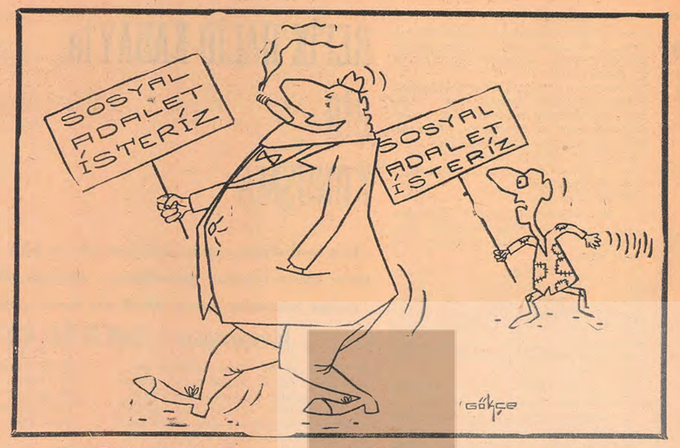

Sülo Dayı

Mahallemizin yetmiş yaşını geçkin, Sülo Dayı dediğimiz çok sevimli bir ihtiyarı vardı. Beş vakit namazını kılar, gençlere nasihat ederdi. İhtiyar Sülo Dayının bütün ihtiyaçlarını mahalleli sağlardı, mahallemizin kızları da ufak tefek işlerini görürlerdi. Sülo Dayının tek eksiği, evinde bir kadın olmayışıydı, komşular bunu da dü ünüyorlardı ama, bir türlü Sülo Dayıya uygun bir eş bulamı yorlardı.

Sülo Dayının tek büyük derdi, oğlu Kadir'in askerden döndüğünden beri bir iş bulamamış olmasıydı, bulacağı da yoktu çürkü içkiye düşkündü. Bu yüzden ayda bir-iki kere ancak evine gelebilirdi. Gerçi her gün gelmeğe uğraşırdı ama, küfelik duruma düştüğünden, evine beş-altı yüz adım kala yuvarlandığı yerde sızar kalırdı. Ayılıp kalkınca da soranlara «Yarım hacı demektir, bubama epeyice yaklaşmışım» derdi. Bu kadar alkolikti ama babasına saygıdan ek sik kalmaz, komşulara da saygılı olduğundan sevilirdi.

Bir akşam baktım, Kadir sallanarak geliyor, elinde de iki şişe mavi ispirto. Yaklaştım,

— Nereye Kadir, dedim, hızlı hızlı gittiğine bakılırsa acele bir işin olsa gerek...

— Yoğ agabeg, acele değildir. Çeşride gezirdim, ahan o koyfeha...nın ögünden sapanda, sol terefte ganeet bahgelidir nedir orden argodeşleri yunime aldım. Mübarek cumadır, pedder.. ziyoret edim dedim, eyi etmişem yuhsa kötü?

— Çok iyi yaparsın. Onun dadaşını almalı. Arkadaşlarımı ya nıma aldım Nerde arkadaşların. sonra mı gelecekler?

— Ne argodeşi?

— Canım, Kanaat bakkalından yanıma aldım, dedin ya şim di...

Mavi ispirto şişelerini uzattı:

— İspirto yani?

— Benim argodeş dediğim ahan bunlerdir.

— Hee ya, benim argodeşlerim bunlerdir. Beni severler, ben de unleri çok severim. Bozi bozi beni topraga vurirler, ben de ahşame gader darılıram onlere. Fagaat ahşam olanda onlar beni çagırer, ben de giderem. Sabah baba gader baruşug dururem.

— Sabahleyin yine darılıyorsunuz tabii..

— Ne yopecegsin, onsız yupemem.

Konuşa konuşa evlerinin önüne geldik. Evlerimiz bitişiktir.

Ayrılırken,

— Akıl vermek gibi olmasın ama, dedim, istersen şişeleri bahçeye gizle de baban görmesin.

— Bobene rehm-t, benim uhlime gelmemişti. Şimdik bog çeye gizlerim, morrug de menzereyi çagmez.

Şişeleri bahçeye gizliyerek döndü. Baba-oğulun konuşmalarını dinlemek için bekledim Çünkü Kadir'in her eve gelişinde Sülo Dayı ile konuşmaları çok gülünçlü oluyordu.

Kadir bir kaç kere kapının tokmağını vurdu, içerden ses gelmeyince babasının evde olmadığını anladı.

— Gördün agabeg, senede bir ademliğim tutti, unde de yehtiyarı bulemedim. Ben bohçedeki argodeşlerin icabısına buheyim.

Bu sırada Kadir ayağa kalktı, Sülo Dayının elini eline aldı.

— Öpüm elini babo... dedi.

— Berhudar ol ogulcan, berhudar ol emma, niye böyle yapirsin? Gözel gözel eveen gelsen gendeen töreli bir iş bulip, yesen geysen, kötü olur yuhsa eyi? Ben seen demirim mi çallığın oğluynen çullugun ogluynen gezme, seet al köstek tah, garşiden senin geldiğini görende, hahoyyy, Sülo eminin oğlu gelir desinler. Halbukim sen abulobut kimin raggı yutirsin, onden sonada dümmeni gopmuş gemmi kimin bi saga yalpa yapirsin bir de sola, bir gün eveen geldiğini görende, yemminim yemmin olsun deddemden galme beşli debençemi hıyıre vereceğim.

Bu söz Kadir.in hoşune gitmiş olacak ki yarım ya...alak topraga oturup, yanık sesile güftesi de bestesi de kendinden bir türkü tutturdu.

Alleh bizi gayıre
Verme debençeni hıyıre
Bir döşşek ser çeyire
Yatacağım baboo yatacağım
babo....

★

Senin garın yog, benim de anem
Birah beni babo derdime yanem
Sene garı vermezler bene de
hanım
Get işeen babooo yatacağım
burde

Kadir'in türküsüne gülmekten gözlerinden yaş geldi.. Oğlunun türküsünü dinleyen Sülo Dayı bizim pencereye dönerek, gözlerindeki yaşı görünce,

— Ne o Vedet Efendi, dedi, delinin beyitleri sene de mi üzgünlük verdi.. Veriiir, verir, çün kü dertli söyledi kerete, beni de ağlattı...

Sülo Dayının gözleri gerçekten yaşlıydı.

Hüseyin AÇIK BARTIN

Bu okurumuza yazı parası 50 lira 11 Nisan günü, 11020 sayılı makbuzla postaya verilmiştir.

Çok ayıp!

TARIHIN her döneminde ve her toplumda hırsızlık suç sayılmıştır. Yazı hırsızlığı ise, hırsızlıkların en aşağılığıdır. Çünkü, çok büyük ihtiyaç içindeki insanın ekmek, örtünecek bir çul çalması affedilebilir, ama ün için, para için başkasının yazısını çalmanın hiç bir gerekçesi olamaz.

Açtığımız (ALTIN HOCA) yarışmasına gelen hikâyeler binleri aştı. Hiç birini atlamadan bunları birbir okuyup incelemekteyiz. Ne yazık ki, bunların içinde hırsızlık yazılar da vardır. Birtakım okurlar, yerli ve yabancı mizah yazarlarının yazılarını aşırıp bize gönderiyorlar: yarışmaya gönderilenler içinde kendi hikâyelerimiz bile var.

Geçen sayımızda bu sayfada «Komple - Otomatik - Merdiven» adlı bir yarışma yazısı okudunuz. Bu yazıyı ilk okuyuşumuzda, bir yabancı mizahçının hikâyesi olabileceğini düşündük; dahası, arkadaşlarla da bu konuyu görüştük. Yabancı mizahçılardan böyle bir hikâye hatırlıyamadığımız gibi, gibi, açık adresini de yazmış bir okuyucumuzun, iyi niyetimizi sömürüp bizi kandırmağa kalkacağını düşünmedik. Oysa şimdi, bir uyarma üzerine, bu hikâyenin Max Adeler adlı yazarın «A very dangerous invention» başlıklı hikâyesinden çeviri olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

Bize yutturduğunu sanan okur, ne kazanmış oldu? Karşısındakini aptal yerine koymak kadar basit akıllısızlık olamaz. İşte, çeviri hikâyeyi kendim yazdım diye yarışmaya gönderen okurun adını açıklıyoruz:

Budak örs — Cami Yanı No. 44. Keçiören - ANKARA

Herhalde bu açıklamadan sonra, ailesi, arkadaşları arasında, çevresinde değeri çok artacaktır. Birtamdığı kendisine başımdan geçti diye anlatmışsa, sözlerimizin bir kısmını da ona söylemiş oluruz.

NOT: Bay örs — Yolladığımız 50 lira yazı parasını hemen geri gönderin, yoksa sizi mahkemeye vereceğiz.

Aradan iki saat kadar geçmişti. Kadir ne yapıyor diye, onların bahçesini gören pencereden baktım. Kadir dut gibi olmuş, yere serilmiş. Az sonra Sülo Dayının sesini duyuncaı pencereyi açıp onları dinledim. Sülo Dayı oğluna sesleniyordu:

— Ola Gediiir, Gediiir!.. Seeen diyirim olaaa!.. Hele köpoğlu gedesine bak, olaa bene cuvap vermir misen?

Kadir uzandığı yerden doğrulmaya çalışarak seslendi:

— Vuyy babooo... Sensen yuhsa. Sen değilsen? Yuhsa basgassen?..

— Benim, ben... Ola, bubanı ttanımıyeceğ geder içmişsen nesin...

— Yoh babo, içmemişem.

— Vuyy, toprah başaan, içmişsen he, eşsidin gonşular, ne töreli oglandır!.. İçmeeez, iç meez, getiyen içmez!

İÇ POLİTİKA

GÜNLERDEN BERİ, hattâ haftalardan ,aylardan beri Türk umumî efkârını şiddetle meşgul eden iç politika meselemiz hiç şüphe yoktur ki, İtalyaya sattığımız ve Galatasaraydan Palermo'ya transfer ettiğimiz millî futbolcumuz Metin'in başına gelenlerdir. Her ne kadar memlekette huzurun yaratılması, af, hızlı kalkınma, yüksek yatırım ve plânlama gibi daha pek çok önemli iç meselelerimiz varsa da, bütün bunlar Metin meselesinin yanında ikinci, hattâ üçüncü derecede kalmaktadır.

Atalarımızın «Şaşkın ördek kıçtan daler» dedikleri gibi, biz ler de şaşkınlıktan memlekette yediden yetmişe Metinin durumunu düşünüp taşınmakta ve tartışmaktayız ki, koca Türkiyenin bir tek kralı olduğuna göre, futbol kralımıza 27 milyon sâdık tebeasının gösterdiği bu ilgi çok yerindedir.

Bilindiği gibi, futbol kralımızı İtalyanlara sattığından sonra çocuk arka arkaya talihsizliklere uğradı. Öyle ki, memleketimizin dillere destan talihsiz Memet'i bile onun yanında talihli kalır.

İtalyaya gittiği gece uykusuz kalan kralımız Metin'in, esneken çene kemiği çıktı, böylece ilk talihsizlik yakasına yapıştı. Ertesi sabah da gerinirken — herhalde lüzumundan fazla gerinmiş olmalı ki —kolu omuz kemiğinden çıkarak talihsiz Metin sakatlandı. Halbuki Metinin kendisini Türkiyede sanıp boyuna esnememesi ve gerine gerine yerinmemesi, buradan yolcu edilirken kendisine söylenmeliydi. Bu, Futbol Federasyonu Reisinin vazifesiydi. Oğlan ne bilsin, gerindi, esnedi ve işte böyle oldu.

Yakasına bir kere yapışan talihsizlik, Birinci Şubenin sivil polisleri gibi Metinin arkasını bırakmadı ve kralımızı adım adım takip etti.

Oynadığı ilk maçta gol atınca sevincinden parmaklarını şaklatan Metinin bu sefer de parmak kemikleri mafsallarından çıkınca kral büsbütün sakat kaldı. Fakat yılmadı, sakat sakat oynadığı ikinci maçta da gol attı bunun sevinciyle göbek atarken bu sefer de bel kemiği yerinden çıktı. Aksilikler gelince üst üste gelir, talihsiz Metin yolda giderken, ayakları birbirine takılıp bilek kemiği de çıkınca kulübü kendisine bir ay izin verdi. Fakat ne yazık ki, kralımız Metin, sakatlanmaması için ne esniyebiliyor, ne de gerinebiliyordu. Bu yüzden zavallı çocuk daüssıla denilen hasta lık ve vatan hasretiyle yanmağa başladı. Nerde o eski neşeli Metin, nerde bu kırık dökük talihsiz Metin... Ah Metin!.. Bir gün de düz asfaltta giderken ayağının kayarak kalça kemiğinin kırılmasıyla vücudunda sakatlanmamış yer kalmadı. Zaten bir insan vücudunda ne kadarlık yer vardır ki, o kadar sakatlık bir vücuda sığabilsin...

Bütün bunlara sebep, Palermo'nun idarecileridir. Sakatlıya sakatlıya kralımızı moralman çökerttiler. Şimdi de 500 bin liraya satışa çıkarıyorlarmış.

500 milyon değil, 500 milyar olsa, biz, donlarımızı satar — para ederse — kralımızı satın alırız. Bu bir millî meselede ve sonunda iç politikadan çıkarak iş, dış politikaya dökülebilir ve Türk-İtalyan dostluğunun bozulmasına bile sebep olabilir.

Gel Metin gel!.. Kollarımızı açıp seni bağrımıza basarken Allah seni korusun da bir yerin çatlayıp kırılmasın, sıkı dur Metin...

Ya ya ya, şa şa şa, Metin Metin çok yaşa!..

En değerli kolleksiyon
Zübük'tür.
Zübük
kolleksiyonu yapınız

OLAYLAR-Alaylar

DANANIN KUYRUĞU

GÜRSEL, Y.T.P.'de Alicanla af konusunu görüşürken, her taşın altında özel makamı bulunan Gökay da oradaymış; Gürsel'e şöyle demiş:

«Paşam, meşhur bir doktorun bir sözü vardır: Köpeğin kuyruğunu dört defa kesip dört defa acı vereceğine bir defa kesip bir seferinde halletmek lâzımdır, der.»

Bizim köyde dipten budanan it kuyruğu değil, dananın kuyruğudur. Gökay her halde dananın kuyruğunu koparmak istiyor.

●

VAZİFE

GÖKAY'dan söz açıldı mı, lâfın arkası gelir elbet. Mecliste bir milletvekili «Bir bardak suda fırtına koparıyorsunuz» deyince Gökay «Bir bardak değil, bir damla suda bile fırtına kopartılabilir» demiş, sonra da eklemiş.

— Biz burada vazifemizi yapıyoruz.

Memleketimizin «vazifeperveran»ından Gökay'ı tebrik ederiz.

●

BAKİRE

TURGUTLU ilçesinin Ahmetli bucağının Derekö yünde 65 yaşında bir bakire varmış. Bu 65 lik bakire dağda davar otarırken, 14 yaşında Mehmet Çelik adlı bir delikanlı, kadına tecavüz etmiş.

Gazetedeki bu haberin sonu şöyle:

«Mehmet Çelik yakalanmıştır.»

Yakalanmıştır, ama, kim yakalamış; burası iyice anlaşılmıyor: Mehmet Çelik'i jandarma mı yakalamış, yoksaaa 65 yaşındaki bakire mi?

●

KÖRLÜK

SİZ bizde hafta mı ararsınız: Verem haftası, Yeşilay haftası, Tutum haftası, Yerli malı haftası, Ağaç dikimi haftası...

Bir de Sağlık Haftası varmış ve şimdi biz, işte o haftanın içindeymişiz. Ancak bu Sağlık haftası, bize özgü değilmiş, Dünya Sağlık Teşkilâtı her yıl bu haftayı kutlarmış.

Dünya kutlayınca, ne edelim ki, biz de bu dibi kınalı dünya içinde bulunmuşuz bir kere, biz de kutlayacakmışız; Kanbersiz düğün olur mu hiç!..

●

DÜNYA SAĞLIK TEŞKİLÂTININ BU YILKI SAĞLIK HAFTASI «KÖRLÜK» ÜSTÜNE İMIŞ

Haberi veren gazeteler «Bu münasebetle» diye yazıyorlar. «Şehrimizdeki okullarda körlükle ilgili toplantılar yapılmakta, konferanslar verilmektedir.»

Haaa, bakınız, bunda çook önemli bir yanlışlık var; mademki körlük üstüne toplantılar yapılıp konferanslar verilecek, bunun yeri okullar değil, partilerdir.

Bu Körlük haftasının arkasından da Bayram haftası yapmalıyız ki, politikacılar mangal tahtası anlasınlar...

●

AH AHLÂK AH...

ADANA, Türkiyedeki bütün zıtlıkların en uçlarının çatıştığı yerdir. Orada, sefahatin doruğu ile sefaletin çukuru yan yanadır. Onun için Adanadan daha çoook şaşılası haberler alacağız. İşte son haber:

Adanalı hovardalar saymışlar paraları, Ankaradan ve İstanbuldan sipariş üzerine kadın ısmarlamışlar: hem de yüksek sosyete kadını, hem de uçakla gelmişler...

Derken, her nasıl olmuşsa — pek olmaz ya — Adanalı hovardalar keyiflerini sürüp işlerini bitirdikten sonra, polis evi basıp, biri Ankara, biri İstanbul sosyetesinden sipariş edilip uçakla getirilen kadınları yakalamış.

Evet yakalar, bizim polisimiz hiç dinlemez yakalar, ama kadınları... Ya erkekler? Amma da yaptınız? Onlar erkek yahu!.. Hani ne demiş tüysüz: «Ben erkeğim be!» diye bağırmamış mı; bunlar da erkek...

Polis erkeklerin sırtını sıvazlayıp;

— Hadi yiğitlerim, hadi aslanlarım, hadi koçlarım, sizde bu para varken size karı çoook.. Mundar iliğimize kuvvet!.. der, bırakır.

Bizde usûl böyledir. Pekiy, kadınları ne yaparlar? Onları tutar, karakola, oradan muayeneye, oradan bulaşıcı hastalıklar hastanesine...

Yahu, bu işi yapmak suçsa, herkes de bilir ki bu işi iki kişi yapar. «Çin işi Capon işi, bunu yapan iki kişi» demişler. Pekiy, birini yakalar da öbürünü neye salıverirsin? Üstelik parayla da olduğuna göre keyif için parayı veren suçlu...

Sonra da tutturmuşlar, kapçık ağızlarını yaya yaya,

— Modern Türkiye Cumhuriyetinde kadın-erkek eşit haklara sahiptir! Kadın milletvekilimiz de var, hâkimimiz de...

Külâhınız yok mu, çıkarın koyun önlerine de bu mavalları dinlesin...

Bizde Kadın derneği, madın derneği diye de bir şeyler var, ne yapar bunlar kuzum?

Aaah ah, şu Hocamız gibi var mı, altı yüz yıl önce söylemiş:

— Bu memlekette taşları bağlamışlar da itleri salıvermişler..

Siz, bu kadınları yakalar erkekleri sırtını sıvazlayıp salarsanız ortalığa, parayı havadan kazanan bu toprak ağası, bu fabrika ağası, bu apartman ağası hovardalar kadın mı bulamazlar. Hovardada para kıtlığına, sosyetede karı kıtlığına kıran girmedi ya... Aslan polisimiz de ha babam kapı, baca kollasın dursun... Bu millet polise maaşı bedava mı veriyor, hovardaları izleyip ev bassın da, kadınları hastaneye yollayıp memleketin ahlâkını korusun diye...

●

BABAYASA

MEMLEKETİMİZDE birçok alanlarda dünya birincisidir. Sanırım, kanun sayısı bakımından da dünyada birinci değilsek bile, mutlaka ya ikinci, ya üçüncüyüzdür. Nuh nebi zamanından kalma Sultan Palamut kanunlarından hâlâ yürürlükte olanları vardır.

Türkiyede kaç köy ve kaç kanun olduğu tıpatıpına bilinmez.

Birisi çıkmış 40 bin köy, 6 bin kanun var, demiş, kulaktan kulağa öylece yayılmış; inanmayan akıllı sayısın...

Şimdi anlaşılmış ki, bizdeki altı bin şu kadar kanunun iki bini Anayasaya aykırıymış; demek ki, kanunlarımızın üçte biri... Böyle olunca bizim her birimizin üçte ikisi Anayasaya uygun, geri kalan üçte birimizle de Anayasayı çiğnemekteyiz. Üçte iki anayasa, üçte bir babayasa; yine 3-1 galibiz, sen ona bak!..

●

AVRUPALI

BU iktidar koltuğunda, üstüne oturanın mantığını başaşağı eden bir acaipik var. Bakınız, genç Çalışma Bakanı Bülent Ecevit ne demiş:

«Ortak Pazara girmemiz Batılı olmamız demektir.»

Eyvaah, ne olacak simdi? Biz bugüne kadar Batılı değil miydik? Hani «Avrupalıyız, Avrupalıyız!» deyip duruyorduk ya.. Uluslararası bir futbol maçı olsa da «Siz Asyalısınız!» diye bizi Avrupa takımlarının arasına katmasalar. «Biz Avrupalıyız!» diye kıyametleri koparırdık. Bir Avrupa dergisi, fesli, şalvarlı Türk karikatürü yapsa, «vay biz Avrupalıyız!» diye küplere binerdik. Pekiy, n'oldu, şimdiye kadarki Avrupalılığımız sayılmıyor da sil baştan mı yapacağız?

Oysa biz son on, on beş yıldan beri hep «Küçük Amerika» olmaya özenmiyor muyduk? Demek ondan da vazgeçtik. Ama önce şunu bir bilelim: Avrupalı mı olacağız, yoksa Küçük Amerika mı?

Amerika para verecekse Küçük Amerika, Avrupalılar Ortak Pazar'a alırsa Avrupalı... Hani ya, yok mu Uzak Doğu'dan zarımıza bakacak olan, hemen Asyalı oluverelim. Biz bu dişle ne Avrupalı, ne küçük Amerika, ne de Asyalı olabileceğiz, düpedüz fırıldak olup çıkacağız.

Bülent Ecevit en doğru sözü sona saklamış:

«Türkler Avrupanın hemen yarısını işgal ettikleri halde Avrupalı olamamış, Avrupalı sayılmamıştır.»

Pekiy, Avrupanın yarısını işgal edip yine Avrupalı olamamışız da, şimdi Ortak Pazar'a girip nasıl birden Avrupalı oluvereceğiz? Avrupanın yarısını değil, tümünü işgal edip üstüne bağdaş kursak yine de Avrupalı olamayız. Asyanın taaa öteki ucundakiler çoktaaan Avrupalı oldu, ne haber?..

Ecevit bunları çok iyi bilir bilmesine ya, koltuktur söyletir.

TAKIM EKSİK

MİLLET Meclisinde, avukatların mahkemelerde tevkif edilmemesi için kanun tasarısı görüşülürken milletvekillerinden Celil Cevherlioğlu,

— Ah, ah, diyor, ben hâkimken, mahkemeye avukat olarak gelen Prof. Vasfi Raşit Sevig'i tevkif etmiştim, sonra da ağlamıştım.

Derken Turhan Kapanlı adında bir milletvekili daha çıkıyor,

— Ben de o mahkemenin savcısıydım, diyor, hocam Prof. Vasfi Raşit Sevig'i tevkif ettikten sonra bilseniz arkasından öyle ağlamıştım, öyle ağlamıştım ki...

Derken efendim, bir milletvekili daha çıkıyor ortaya,

— Ben de, diyor, Prof. Sevig'i tevkif eden mahkemenin zabıt kâtibiydim. Sevig tevkif edilince hüngür hüngür ağladım...

Aaa... Hâkimi, savcısı, zabıt kâtibi orda, hani mübaşirle jandarmalar? Onlar da olsa takım tamamlanacak, sonra hep birden, muharrem âyini gibi,

— Ah, biz Prof. Sevig'i tevkif edip, arkasından ağlamıştık... diye dövünecekler.

Siz Prof. Sevig'in uğruna bakın, kendisini kimlere tevkif ettirmişse hepsi milletvekili olmuş...

DIŞ POLİTİKA

GÜNLERDEN, hattâ haftalardan beri Türk umumî efkârını meşgul eden en önemli dış politika meselesi, Elizabeth Taylor'un(kısaca, Liz'in Richard Burton'la öpüşmesidir. Her ne kadar Berlin buhranı, Cezayir işi, Suriye karışıklığı gibi pek çok dünya meseleleri varsa da, Burton'un Liz'i öpmesi yanında çok sönük ve tali derecede kalmaktadır. Bildiği gibi, yeşil gözlü yahudi güzeli Liz'in başından resmî olarak beş nikâh geçmiş, gayri resmî olanlarının çetelesi tutulmadığından Liz bile hesabı şaşırmıştır. Pul kolleksiyonundan daha ucuz ve kârlı olduğu için koca kolleksiyonu yap'n Liz, önce eteleci Hilton'la, sonra aktör Wilding'le, daha sonra prodüktör Mike Todd'la, ondan sonra cağzıma şarkıcı Eddie Fişer'le evlenmiştir. Kocalarını ya tahtalıköye, ya Bakırköye gönderen Liz, bizim memlekete gelirse, bize de kısmet olacak gibidir İşte Liz'le bu kadar yakından ilgilenmemizin sebebi de budur. Biz burada sırada kuyruk olmuş, Allah Allah diye beklesirken, onun gidip de kocasından başkasıyla kırıştırması insanın bayağı namusuna dokunmaktadır. Ulan Liz, alacağın olsun, biz bunu senin yanında bırakırsak bıyıklarımızı keseriz. Erkeklik öldü mü yâni?

Elin evli barklı herifini baştan çıkarıp da, bizi erkek yerine koymaman yakışır mı sana? İşte Liz'in en önemli dış politika konumuz olması bundandır. Ayrıca, Kleopatra filmini çevirip Mısır Kraliçesi rolünü oynamış olması da, Türk-Mısır dostluğunu takviye bakımından önemlidir ve modern Kleopatrayı desteklememiz icap etmektedir.

Liz her ne kadar, Burton'la bir münasebeti olmadığını söylemiş bulunuyorsa da o bizim memlekette olacaktı ki, bizim Ahlâk Zabıtamız onları yan yana bastırıp, aralarındaki münasebeti meydana çıkararak, modern Kleopatra'yı önce muayeneye, sonra da hastaneye sevketsin. Ah, ne çare ki buralarda Liz yok, oralarda ahlâk zabıtası yok...

Karısının Burton'la iki saat başbaşa geçirdiğini duyan şarkıcı Eddie Fisher'in de çıldırıp tımarhaneye yatmış olması, bizce çok yanlış bir politikadır.

Hülâsa, dış politika işleri bugünlerde oldukça parlak ve yaldızlıdır.

Biz, hükûmetin yerinde olsak Liz'i Türkiyeye çağırtır, kendisine burada yalnız başına dolaşan turist kadınlara yapılan işlemin yapılmasına meydan vererek hem Liz'e turizm faaliyetimizi gösterir, hem de dış münasebetlerimizi takviye ve tanzim ederdik.

Ah Liz ah!.. Ye beni ye!.. İyi muuuz, muuuz!..

PERŞEMBENİN GELİŞİ

Ne Çin, ne Japon işi, ne yapan iki kişi,
Bunu yapan bir kişi, yaptığı da Türk işi...
Siyaset pazarında görp alış-verişi,
Bana sorma: «N'olacak memleketin gidişi?»
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Kıpırdamayız diye yemin etmişisiz sanki,
Bir adım ileriye, hemen geriye iki...
Mehter adımlarıyla biz de gideriz belki,
Kokarakıt tezekle sıvanmağa güneşi...
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Basın hürriyeti mi: Baldır, toto ve ilân...
Hepsi var: İnsan hakkı, sosyal adâlet filân...
Üç - beş yıllık değildir, kırk yıllık bizim plân;
Kırk yıllık plânımız: Sık kemeri, sık dişi!
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Döküldü, kalmadı ne elbise, ne papuç.
Ümit, Ortak Pazar'a satmaktır mangal, marpuç..
Son ümidim açarak Sam Amca'ya el avuç,
Gelsin de kalkınalım Amerikan bahşişi...
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Derler ki, erenlerin olmazmış solu sağı...
Şapkalı kafamızın içi örümcek ağı...
Yirminci yüzyılda biz yaşayıp ortaçağı,
Bir mucize yarattık, yoktur tarihte eşi;
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Kıblesi para onun, ne Medine, Mekke'dir,
Silindir'in altından görünen şey takkedir,
Müessese sanırsın, hepsi birer tekkedir,
Bizler de o tekkenin demokrasi dervişi...
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

★

Göğdeye indirerek anaforu, beleşi,
Tek memnun olsun yeter milletin yüzde beşi;
Yüzde doksan beşinin suratı bundan ekşi...
Sarmış geçim derdinin alevlenen ateşi,
Çarşamba'dan bellidir Perşembe'nin gelişi!

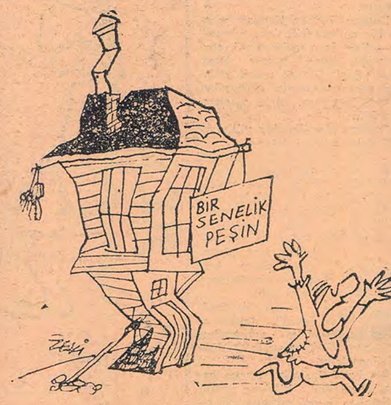

— Kıymetli müşterilerimizden Bay Ahmet Dinç'ten aldığımız mektubu aynen yayınlıyoruz —

Sayın bayım,

Herkes bana kızıyordu, benim ne suçum var, isteyen istediği traş sabunu ile traş olmakta serbesttir. İnsan hâr doğar, hür olur. Bir tanıdığım vardı yeşil sabunu teneke bir kutunun içersinde köpürtür, pekâlâ traş olurdu; o yeşil sabunla traş oluyor diye hiçbir şey de olmadı, birkaç kişi komünist filân dedi, o kadar... Gerçi yıllardır aynı traş sabununu kullanıyordum, ama ne çıkar bundan, baktım bu hoşuma gitti; kapağını açtım kokladım, kokusu da güzeldi, ben de eskisinden vazgeçtim, yenisini aldım. Hürriyet olmasa hadi neyse...

İnsan yirmi yıllık traş sabununu bırakır mı bırakır, ben de bıraktım işte, hattâ fırçamı da değiştirmeyi umuyordum, vazgeçtim. Fakat korktum daha doğrusu, çok kötü sonuçlar doğurabilirdi..

Şimdi olayları sırasıyla anlatayım: Güzel, güneşli bir gündü, yeni traş sabunumla daha ilk traşımı olmuştum. Terliyordum, lodostan mı, heyecandan mı pek bilmiyorum. Yürüyüş var dediler, yürüdük, Atatürk Anıtına çelenk koyduk. Ertesi günü Emniyet Müdürlüğünde sorguya çektiler, işime de son verdiler, on yıllık denemeden sonra yetersiz olduğum anlaşılmıştı.

Ya dördüncü, ya beşinci traşıma hazırlanıyordum, yeni traş sabunumla tabii, çok da güzel köpürüyordu, onun yüzünden işimden olduğumu bile aklıma getirmiyor, dudaklarımda yarım bir gülücükle köpürtüyordum sabunu, hanım kapıya dayandı:

— Koş, koş radyoya!..

Koştum, ihtilâl olmuştu. Sen yirmi yıl bir traş sabununu kullan hiçbir şey olmasın, bir değiştir, yenisiyle daha beşinci traşımı tamamlamadan ihtilâl olsun.. Aşkolsun doğrusu, yeni traş sabunumla gurur duyuyordum.

— Gördün mü hanım? dedim..

— Neyi? dedi..

— Traş sabunumu...

— Ne olmuş traş sabununa?.

— Elinin körü...

İhtilâlin sanki başka nedeni olduğunu sanıyordu... Sordum:

— Cevap ver bakalım, neden bugüne kadar ihtilâl olmadı da şimdi oldu, ha cevap versene?.

Öyle bir güldüm, korktu, beni delirdi sandı. Sokağa çıktım, bütün arkadaşlara anlattım, herkes karım gibi kalın kafalı değil, hemen anladılar..

Bizim burası hep demokrattır, söylemeyi unutuyorum, ihtilâller işlerine gelmiyordu, başladılar bana bağırıp çağırmaya, onunla da kalmadılar, traş sabununa suikast düzenlediler, ama, ben ne yaptım, sabunumu sardım sarmaladım bir köşeye sakladım, bul bulursan, gerçekleri ortaya çıkaracağım gün nasıl olsa gelecekti. Bu yüzden traş bile olmuyordum.

Artık susmuştum, kimseye bir şey söylemeden bekliyordum. İhtilâli yaratan traş sabunumdu, dolayısıyla eski traş sabunumu bırakıp yeni traş sabununu almak akıllılığını gösterdiğim için bendim. Tarihin gerçekleri konuşturacağı gün yakındı. Ne kadar bekledim bilmiyorum, artık sıkılmağa başlamıştım, üstelik bir çokları susmamdan faydalanıp bir kahraman gibi ortaya çıkmağa çalışıyorlardı, buna içerliyordum ayrıca.

Karar verdim, bir basın toplantısı yaparak durumu açıklıyacaktım, öyle de yaptım. Gazeteciler bana sual soracak yer de ben onlara sordum;

— Bilin bakalım ihtilâli kim yaptı?..

Kimisi şunu kimisi bunu söyledi, ama kimse asıl gerçeği ortaya koymadı. Güldüm, sağ elimin parmaklarını yeleğimin düğmeleri arasına yerleştirdim.

— Haklısınız, dedim, bilemezsiniz, ihtilâli ben yaptım, benim traş sabunum yaptı. Eğer eski traş sabunumu değiştirip, yenisini (reklâm olmasın diye yeni traş sabunumun markasını söylemiyordum) almasaydım, ihtilâl olmyacaktı...

Önce büyük bir sessizlik, hepsinin bu tarihi gerçek karşısında ağızları bir karış açık kalmıştı. Sonra da bir gürültü, ayılmışlardı, flaşlar patlıyor, poz poz resimlerim çekiliyordu. İşte artık büyük adam olmuştum.

«KÖPÜK» TRAŞ SABUNUMDAN ÇOK MEMNUNUM!..»

«HER TÜRLÜ TOPRAK REFORMLARI...

HER TÜRLÜ ZIRAÎ REFORMLAR...

HER TÜRLÜ GREV HAKKI, KOLLEKTİF ANLAŞMA HAKKI...

AĞALARA KARŞI YAPILACAK HER TÜRLÜ SAVAŞ....

EROZYAN, SEL VE ENFLASYON AFETLERİNE KARŞI HER TÜRLÜ TEDBİRLER...

VE NİHAYET HER TÜRLÜ SOSYAL ADALET!..

TEŞEKKÜRLERİMİ LÜTFEN KABUL BUYURUNUZ, EFENDİM.»

Köpük traş sabunları bütün eczahanelere ve ıtriyatçılara bol miktarda tevzi edilmiştir. Bir defa tecrübe etmek menfatiniz icabıdır.

CENGİZ.

IKDAM

GÜNÜN SİYASÎ, İKTİSADÎ GAZETESİ

Nakledeceğim bu hatıradaki sözleri Nurullah Ataç, şair Behçet Kemal Çağlar için söylemiş..

Ataç bir gün sormuş:

«Çağlar nerelidir acaba» diye, Babadan Kayseri'li, anadan Erzincan'lı olduğunu söylemişler. Biraz düşünen Ataç söyle demiş:

«Benim bildiğim, Kayseri'den pastırma çıkar, sucuk çıkar, zengin çıkar, akıllı adam çıkar. Ama ilk defa duyuyorum. Demek Erzincan'lı da çıkıyormuş...»

Milliyet

ANKARA'da Opera salonlarında önceki gece yapılan Basın Balosunda bir siyasî derginin Ankara temsilcisi, başına siyah örtüler örtmüş, davetlilerin falına bakıyordu.

özellikle bayan davetliler arasında bir hayli ilgi uyandıran «Falcı» biraz sonra içişleri Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun da dikkatini çekti. Topaloğlu, kim olduğunu bilmediği falcıya yaklaştı ve elini uzatarak falına baktırmak istedi.

Siyasî derginin Ankara temsilcisi olan «Falcı» Ahmet Topaloğlu'nu sesinden tanımıştı. Onun elini elleri arasında tutarak Bakanın falına bakmaya başladı:

«Siz bu fali iyi bir niyetle baktırıyorsunuz.» **dedi.**

Topaloğlu, gözlerini açarak etrafındakilere döndü ve fısıldadı:

«Kayıp kız Ayla Özakar için baktırıyorum.» **dedi,** «Niyetimin iyi olduğunu gerçekten bildi.»

Falcı devam etti:

«Siz son zamanlarda bir şeye çok, amma çok üzülmüşsünüz.»

Topaloğlu kıs kıs güldü:

«Vallahi bunu da bildi» **dedi.** «Kadirli Kaymakamını kastediyor, galiba.»

Falcı devam etti:

«Bir ay kadar önce esaslı bir sarsıntı geçirmişsiniz.»

Topaloğlu, «Falcıyı» yine takdir etti:

«Bravo, bravo.» **dedi.** «Neyi kasdettiği malûm.»

Basın Sergisi

Hürr Hür Va Yeni Sa AKŞ Millî VATAN

Falcı devam etti:

«İçinde bulunduğumuz muhitte yakın bir gelecekte bazı değişiklikler olacak. Bu değişiklik galiba, sizin çok az yakınınızdan geçip, gidecek.»

ZAFER

Mamadadı dedikleri hatuncağız konakta yemek pişirirken, çamaşır yıkarken, küçük bey etrafında dolaşır boyuna göz kırparmış. Kadın:

— Ai Destur! Üstüme iyilik sağlık! Bu da ne ayo? Dur bakali ne olaja? — dermiş.

Küçük bey işi azıtmış, gelip geçerken el peşrevlerine kalkışmış.

Gene:

— Dur bakali ne oloja?

Bir gece, Mamadadının yattığı odanın kapısı gıcırdamış. Kadın, gözlerini aralamış ki küçü bey,

Hiç ses etmemiş:

— Dur bakali ne olaja? — diye düşünmüş.

Küçük bey yaklaşmış:

— Dur bakali ne olaja?

Yorganı açmış:

— Dur bakali ne olaja?

Yatağa girmiş:

— Dur bakali ne olaja?

Sabaha karşı odadan çıkmış:

— Dur bakali ne olaja?

Aylar sonra Mamadadının karnı burnuna değmiş:

— Dur bakali ne olaja?

Derken, sütlü kahve renginde bir piç doğmuş.

Azarlamışlar Mamadadıyı:

— Kız neye ettin bu işi?

— Arap akli ne olaja? — diye cevap vermiş.

Topaloğlu kaşlarını, gözlerinin üzerine yığarak düşündü:

«Hımmmm...»

Sonra elini falcının ellerinden kurtardı:

«Bırak, bırak, canım» **dedi.** «Geçmişi söyledin yeter. Bari geleceği söyleme.»

DÜNYA

YENİ askere katılmış biri ilk hafta tatiline çıkıyordu. Tam kışlasının kapısından çıkarken elini kolunu salliyarak çavuşun yanından geçti. Fakat çavuş arkasından seslenerek:

— Ne o, dedi selâm vermeden nereye böyle?

— Ah affedersiniz, bilmiyordum ki...

— Hadi hadi, dedi çavuş, ben öyle şey anlamam gir içeri bakalım dört gün hapissin.

Dört gün sonra aynı er kapıdan çıkıyordu. Gene selâm vermeden çıkarken çavuş yolunu kesti:

— Gene sen ha, yahu sen adam olmıyacak mısın, neye selâm vermiyorsun, görmedin mi yoksa?

— Görmeye gördüm ama çavuşum dedi er, geçen gün aramızda geçen olaydan sonra selâm vermeye cesaret edemedim.

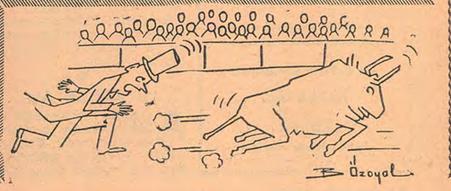

Sosyalizm NEDİR?

Sosyalizm konusunda Türkiye'de yazılmış en geniş bilgiyi veren kitaptır.

YAZAN:

Attilâ Tokatlı

Fiyatı: 3 lira

Sosyalizmi öğrenmek için bu kitabı okumalısınız.

Sosyalizm NEDİR?

Bu konuda türkçe yayınlanmış en derli toplu bilgiyi veren kitaptır. Kitapta okuyacağınız bölümlerden birkaçı:

Ütopik Sosyalizm, Bilimsel Sosyalizm, Üretim bağıntıları, İlk insanlardan kapitalizme geliş, Kölelik, Derebeylik, Feodal toplumda üretim bağıntıları, Değer ölçüsü: Para, kapitalist işbirliği, Sermaye ve artık değer, Sermaye birikimi, Klâsik ekonominin soy suzlaşması, Sosyalist doktrinler vesaire...

Sosyalizm NEDİR?

Sosyalizm konusunda en doğru bilgiyi bu kitaptan alacaksınız. 3 liralık pul göndererek bu kitabı istiyebilirsiniz.

Düşün Yayınevi: Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 İSTANBUL

REFİK HALİD KARAY'la BİR KONUŞMA

«Ben muhalifim; en iyi hükûmetten en kötü hükûmete kadar hepsine muhalifim.» «Benim yazı yazdığım zamanlar basın hürriyeti daha genişti.»

Konuşan: MERAL ÇELEN

Refik Halid Bey,

— Ne diye konuşacaksınız benimle bilmem ki! diye karşıladı. O kadar çok röportaj yapıyorlar, resim çekiyorlar ki! Ne işe yarıyor bunlar?

Fotoğrafçı arkadaş alışkın olduğundan konuşmağa başladı. Daha önce de çekmiş Refik Halid Beyin resimlerini. Ben otur duğum yerden ne soracağımı, söze nereden başlıyacağımı düşünüyordum.

Refik Halid Bey birden döndü:

— Ne üstüne konuşacaksınız benimle?

— Mizah üstüne...

Dudaklarını büktü,

— Mizah üstüne mi, dedi, o da nereden geldi aklınıza? Mizah yazdığım yıllar o kadar geride kaldı ki... Madem istiyorsunuz, sorun bakalım...

Kişi, karşısında bunca rahat, aldırmaz birini bulunca tedirginleşiveriyor birden. Bu biraz da, Refik Halid Bey'in bizden epiyce yaşlı olmasından geliyordu. İlk önce, konuşmayı nasıl yapmamızı istediğini sordum, «İsterseniz siz anlatın hep, yazayım» dedim. Sonra soru sorulup yanıtlanmasına karar verildi.

— İlk mizah yazınız nerede çıktı, kimseden yardım, teşvik gördünüz mü?

— Yardım mı? Teşvik mi? Kim teşvik edecekmiş beni... Hem mizah yazımı mı anlatayım, yoksa ilk yazımdan mı bahsedeyim? diye iğneledi biraz sorumu. Birden anladım ki, Refik Halid Bey, tek yönü üstünde durmamızdan biraz alınmıştı. Benim sorumu kendince düzeltmiş, yine kendi isteğince yanıtlamıştı. Yine anladım ki, Refik Halid Bey'e bir şeyi üstelemek gereksizdir, o nasıl isterse öyle anlatır.

74 yaşındaki delikanlının eşine bu çapkın bakışı mizahcılığının verdiği gençlikten geliyor.

Devam ettim:

— İlk yazım «R.H.» rumuzuyla Meşrutiyetin ilk zamanlarında günlük Servet-i Fünun'da çıktı. Adı Guvano Gübreleri'ydi. Hattâ bir yazımda söylediğim gibi, galiba gübre ile başladığım için verimli bir yazar oldum. Ondan sonra mizah yolunda «Kirpi» takma adını aldım. Maaleset o yazılar beni politikaya sürükledi. O yüzden bir takım ölüm tehlikeleri atlattıktan sonra Sinop'a sürüldüm. Anadolu'da beş yıl kaldım ki, Birinci Dünya Savaşına rastlar. «Kirpi» imzalı yazılarım o zamanın muhalefet gazeteleri olan «Şehrah», «Kalem» ve «Cem» de, özellikle Cem'de çıkmıştır. Buradaki yazılarım «Kirpinin Dedikleri» adıyla kitap olarak çıkmış, eski ve yeni harflerle üç - dört basım yapmıştır.

— Birden çok ilginç bir durum çıktı ortaya. Elinize kalemi alıp mizah yazmağa başlar başlamaz ölüm tehlikeleri atlatmış, sürgünlere gitmişsiniz. Başka türlü mizah yapılabilir mi?

— Eyvah reislisi, yâni her gelene eyvallah deyince hiç birşey olmaz tabii. Yıllardır burnu kanamadan mizah yapanlar vardır bizim memlekette...

«Gelen gelsin saadetle
Giden gitsin selâmetle.»

Yaptıkları ne derece mizah sayılabilir bilmem!

— O dergilerde yazan sizin gibi genç arkadaşlarınız var mıydı?

— O dergileri ben doldururdum, kim yapacak mizahı? Mütarekeden biraz önce Ziya Gökalp uğraştı, muvakkat olarak İstanbul'a geldim. Yeni Mecmua'ya yazmağa başladım. «Memleket Hikâyeleri»ni bir de, haftada bir «Hafta Musahabesi» diye başyazı yazıyordum. Bu musahabelerimden birinde rahat duramadım, «Harb Zenginî» diye bir yazı yazdım. O harb zenginlerinin içinde Bayramzade diye meşhur bir milyoner vardı. Sonra mahvoldu ya... O yazıda bu Bayramzade'den «İdza de» diye bahsettim. (Bayramın arabçası yıd demekmiş, aradaki y harfi belli belirsiz okunurmuş) Derhal tevkif ettiler, hükümet tekrar sürgüne gönderiyordu. Yine Ziya Gökalp mâni oldu ve kaldım. Bu yıllar harb içindeydik.

niçin yürümedi?

— Birinci Aydede'yi mütarekede başarıyla çıkardım. Aydede günlük bir gazeteden çok satılırdı. Bu ve emsali neşriyat, onaltı yıl yurt dışında yaşamama sebep oldu.

Yurt dışından dönüşümde Aydede'yi çıkartmağa çalıştımsa da uzun ömürlü olmadı. Bunun sebebini daha çok, hürriyet hususunda eski devirlerden daha zor durumda bulunmamıza atfediyorum.

Refik Halid Bey konuşurken, bir yandan da resimler çekiliyordu. Dik durmağa, mümkün olduğu kadar düzgün çıkmağa çalışırken birden kalktı,

— Hep burada çıkmasın, biraz da şöyle oturayım, dedi, küçük yazı masasının başına geçip poz verdi.

Sonra dolaşmaya başladı. Gerilere gitmek, her zaman bir garip eder kişiyi... Başka soruya geçemedim. Birazdan oturdu.

— Bana mizahçılık nerden geldi? diye sordu kendi kendine. Başka yönlerim de var benim. Hikâye ve roman gibi. Örneğim «Memleket Hikâyeleri» klâsik hikâyelerimdir.

Galatasaray Lisesinde galiba ikinci sınıftaydım. Elime çeşitli yazarların yazıları bulunan bir dergi geçti. Bunun içinde Duyunu Umumiye Direktörü Ali Bey tarafından yazılmış bir yazı vardı. Yazıda, eski zamanın yerli malı kocaman anahtarlarıyla; sonradan Avrupa'dan gelme incenazik anahtarların karşılaştırılması yapılıyordu. O tatlı yazıya hayran kaldım. Galiba Ali Bey'in yazısında bir nokta unutulmuştu: O koçaman anahtarların aynı zamanda bir silâh olarak kullanılması... İnsanın kafasına vurur vurmaz yere serebilir... O büyüklükte ve ağırlıkta anahtarlardı onlar.. Anlaşılan asâyiş, eski zamanda da şimdiki kadar bozuktu. Silâh taşımış olmazdın da anahtar taşırdın. Şimdi ondan da yoksunuz. Ne anahtar taşıyoruz artık, ne de silâh taşıma izinimiz var...

Ben politikayı karıştırmadan mizah yapamadığım için çoktandır mizah yazmıyorum. Ağzımın yandığımı tabii anlattığım olaylardan anlamışsınızdır.

— Bir olay, gazetede herhangi bir olay sizi dürtüp yazmağa zorlamıyor mu? Yayınlamıyacak bile olsanız...

— Yooo... Şimdi olmuyor... İçten dürtüladım ki, Refik Halid Bey'e bir şeyi üstelemek gereksizdir, o nasıl isterse öyle anlatır.

Devam ettim:

— İlk yazım «R.H.» rumuzuyla Meşrutiyetin ilk zamanlarında günlük Servet-i Fünun'da çıktı. Adı Guvano Gübreleri'ydi. Hattâ bir yazımda söylediğim gibi, galiba gübre ile başladığım için verimli bir yazar oldum. Ondan sonra mizah yolunda «Kirpi» takma adını aldım. Maaleset o yazılar beni politikaya sürükledi. O yüzden bir takım ölüm tehlikeleri atlattıktan sonra Sinop'a sürüldüm. Anadolu'da beş yıl kaldım ki, Birinci Dünya Savaşına rastlar. «Kirpi» imzalı yazılarım o zamanın muhalefet gazeteleri olan «Şehrah», «Kalem» ve «Cem» de, özellikle Cem'de çıkmıştır. Buradaki yazılarım «Kirpinin Dedikleri» adıyla kitap olarak çıkmış, eski ve yeni harflerle üç - dört basım yapmıştır.

— Birden çok ilginç bir durum çıktı ortaya. Elinize kalemi alıp mizah yazmağa başlar başlamaz ölüm tehlikeleri atlatmış, sürgünlere gitmişsiniz. Başka türlü mizah yapılabilir mi?

— Eyvah reislisi, yâni her gelene eyvallah deyince hiç birşey olmaz tabii. Yıllardır burnu kanamadan mizah yapanlar vardır bizim memlekette...

«Gelen gelsin saadetle
Giden gitsin selâmetle.»

Yaptıkları ne derece mizah sayılabilir bilmem!

— O dergilerde yazan sizin gibi genç arkadaşlarınız var mıydı?

— O dergileri ben doldururdum, kim yapacak mizahı? Mütarekeden biraz önce Ziya Gökalp uğraştı, muvakkat olarak İstanbul'a geldim. Yeni Mecmua'ya yazmağa başladım. «Memleket Hikâyeleri»ni bir de, haftada bir «Hafta Musahabesi» diye başyazı yazıyordum. Bu musahabelerimden birinde rahat duramadım, «Harb Zenginî» diye bir yazı yazdım. O harb zenginlerinin içinde Bayramzade diye meşhur bir milyoner vardı. Sonra mahvoldu ya... O yazıda bu Bayramzade'den «İdza de» diye bahsettim. (Bayramın arabçası yıd demekmiş, aradaki y harfi belli belirsiz okunurmuş) Derhal tevkif ettiler, hükümet tekrar sürgüne gönderiyordu. Yine Ziya Gökalp mâni oldu ve kaldım. Bu yıllar harb içindeydik.

— Birinci Aydede'yi mütarekede başarıyla çıkardım. Aydede günlük bir gazeteden çok satılırdı. Bu ve emsali neşriyat, onaltı yıl yurt dışında yaşamama sebep oldu.

Yurt dışından dönüşümde Aydede'yi çıkartmağa çalıştımsa da uzun ömürlü olmadı. Bunun sebebini daha çok, hürriyet hususunda eski devirlerden daha zor durumda bulunmamıza atfediyorum.

Refik Halid Bey konuşurken, bir yandan da resimler çekiliyordu. Dik durmağa, mümkün olduğu kadar düzgün çıkmağa çalışırken birden kalktı,

— Hep burada çıkmasın, biraz da şöyle oturayım, dedi, küçük yazı masasının başına geçip poz verdi.

Sonra dolaşmaya başladı. Gerilere gitmek, her zaman bir garip eder kişiyi... Başka soruya geçemedim. Birazdan oturdu.

— Bana mizahçılık nerden geldi? diye sordu kendi kendine. Başka yönlerim de var benim. Hikâye ve roman gibi. Örneğim «Memleket Hikâyeleri» klâsik hikâyelerimdir.

Galatasaray Lisesinde galiba ikinci sınıftaydım. Elime çeşitli yazarların yazıları bulunan bir dergi geçti. Bunun içinde Duyunu Umumiye Direktörü Ali Bey tarafından yazılmış bir yazı vardı. Yazıda, eski zamanın yerli malı kocaman anahtarlarıyla; sonradan Avrupa'dan gelme incenazik anahtarların karşılaştırılması yapılıyordu. O tatlı yazıya hayran kaldım. Galiba Ali Bey'in yazısında bir nokta unutulmuştu: O koçaman anahtarların aynı zamanda bir silâh olarak kullanılması... İnsanın kafasına vurur vurmaz yere serebilir... O büyüklükte ve ağırlıkta anahtarlardı onlar.. Anlaşılan asâyiş, eski zamanda da şimdiki kadar bozuktu. Silâh taşımış olmazdın da anahtar taşırdın. Şimdi ondan da yoksunuz. Ne anahtar taşıyoruz artık, ne de silâh taşıma izinimiz var...

Ben politikayı karıştırmadan mizah yapamadığım için çoktandır mizah yazmıyorum. Ağzımın yandığımı tabii anlattığım olaylardan anlamışsınızdır.

— Bir olay, gazetede herhangi bir olay sizi dürtüp yazmağa zorlamıyor mu? Yayınlamıyacak bile olsanız...

— Yooo... Şimdi olmuyor... İçten dürtü

ilk ve son karikatürlerini Aydede'de yaptı. Bir daha da çıkmadı. Benim sevdiğim Çem'le Rıfkı'dır. Memleketten çıktı, İtalya'ya geçti. Karikatürler yaptı. Ordan Mısır'a geçti, gazete ve dergilerde karikatürler çizdi. İyi para kazanıyordu. Kardeşiyle bir matbaa kurdu. Fakat genç yaşında vefat etti. O birinci Aydede'de, sonradan Ekonomi Gazetesini çıkaran Zeki Cemal Bakiçelebioğlu ile Ord. Prof. Kâzım İsmail Beylerin de karikatürleri vardır. O zaman ikisi de kısa pantalonulu denecek yaştaydı. Kâzım İsmail hâlâ resim yapar.

— Divançe-i Dehri hakkında bilginizi rica edeceğim.

— Hakında pek bilgim yok. Nâzımla yapılan mizahın tadına pek varamıyorum. Hicivdir. O'nunkiler. Divançe-i Dehri'yi yazan Hüseyin Fâmi Bey'dir. Harb zamanında Konya'nın bir ilçesine sürdüler, orada vefat etti. Sonradan öğrendiğime göre bu normal bir ölüm değilmiş... Vilâyete çağrılmış gösterilerek yolda öldürülmüş diye birşey duydum ki, doğrudur. Güzel, yakışıklı bir adamdı. Bir aralık bir de kumpanya kurmuştu. Galiba sahneye de çıktı.

— Genç yaşınızda nâzır olup çok geçmeden düşmüşsünüz. Neler hissetmiştiniz, hatırlıyor musunuz?

Birden koltuğundan kalktı, salonda hızlı hızlı gezinmeğe başladı. Sinirli ve alıngan bir hali vardı.

— Düşmüşüm de ne hissetmişim... Hiç birşey hissetmedim... Başka türlü olsaydı bu yaşa kadar gelemezdim... En neşeli günlerim sürgünlerde geçmiştir. Eyvallah derim, işte o kadar... 74 yaşında böyle yürüyen, neş'eli bir adam görmemişsiniz.

(Devamı 7 inci sahifede)